2011.VI. (13.) szám

Panoráma

Kína a világban, a világ Kínában

Címlapsztori:

A klasszikus művekben keresi az emberséget
Vásáry Tamás

25. oldal

Tartalom

01 A pénzügyi válságtól az európai adósságválságig

02 Kínai vállalatok helyzete az európai adósságválság alatt

04 Kína továbbra is veszi az európai kötvényeket

06 Európai adósságvásárlás a kínai közgazdászok szemében

08 Fellegi Tamás: „A politikai és emberi bizalom rendkívül magas, nagyon megalapozott, nagyon erős”

10 A Lenovo megkezdte a Liu Chuanzhi utáni korszakát

12 A ZTE nemzetközivé válásának útja

14 Zhang Changyi, a Zhangyiyuan teaház alapítója

15 Magyarországra utazik a kínai tea

17 Beszélgetés Rolla Jánossal, a Liszt Ferenc Kamarazenekar első koncertmesterével Sanghajban

Impresszum

Főszerkesztő: Wang Xuejun
Főszerkesztő-helyettes: An Xin
Felelős szerkesztő: Zhang Hui
Laptervező: Jia Yanfeng Feng Yan
Munkatársak: Liu Jiaqing Cao Huiqing Qin Liang
Ma Xiaolu Zhao Zhengyu

2011. VI. (13.) szám

Alternatíva előtt áll Kína

Amikor megláttam Pekingben a keresztény templomok forgatagát, azonnal két élményem is eszembe jutott: a vallási hit alakulása, illetve a nyugati „bűn" és a keleti „szégyen" kultúrája. Bizonyos történészek és kultúratudósok állítása szerint Kína jelenlegi gondjai a vallási hit hiánya miatt keletkeztek. Nem szándékunk itt Kína gyökeres meggyógyítása, de a 2011-es évet valóban nehéz, gondokkal teli esztendőnek mondhatjuk Kína számára. Az elmúlt évtizedben egy év sem volt Kínában ilyen nehéz, mint az idei. És ez a gazdaságtól a politikáig, a katonai ügyektől a geopolitikai viszonyokig, a belügyektől a jogvédelemig szinte minden területre vonatkozik. Kína úgy hagyja maga mögött az évet, mintha zsákutcába jutott volna.

A zsákutcát mindenekelőtt a gazdasági holtpont jellemzi. Olyan kézzelfogható gondok merültek fel Kína számára, mint például a jüan váratlan piaci leértékelődése, a fékezhetetlennek tűnő infláció, az ingatlanpiaci káosz, a tőkepiac gyengesége, illetve a helyi adósság visszatérítésének kockázata.

Az elmúlt harminc évben, különösen a legutóbbi évtizedben a gazdasági fejlődés felgyorsulása sok-sok hátrányos hozadékkal járt. A jüan az év végén fokozatosan veszített értékéből, ezzel párhuzamosan pánikszerűen menekült Kínából a „forró pénz". Peking a jüan értékének stabilizálása érdekében kénytelen volt gazdag devizatartalékaiból saját valutát vásárolni, így a kormány tovább lazított a korábbi szigurú likviditásmenedzselésen. Mindezek a lépések nagyon kockázatosak, a piaci likviditás alakulása hátrányosan hat az infláció lefékezése és a lakóingatlanok árának visszafogása érdekében tett erőfeszítésekre, és akár komolyabb társadalmi instabilitáshoz is vezethet, ami a legtöbb fejfájást okozhatja az 1,3 milliárd lakosú ország kormánya számára.

A másik óriási ellentét Kínában a kormány elszántsága a belföldi fogyasztás ösztönzésére. Az elszántság ugyan nagyon nagy, de a gazdagok és szegények aránya, valamint az emberek szerény igényei miatt alig van esély a belső fogyasztás radikális növekedésének megvalósulására. Szorosan idekapcsolódik a lakáscélú ingatlanok árának alakulása is. Az elmúlt 10 évben a tízszeresére nőtt a kínai nagyvárosokban a lakások ára, ami a tavalyi év közepéig a társadalmi instabilitás veszélyét, a spekulációs pénzek beáramlását és az ingatlanlufi kidurranását válthatta volna ki. Mindezt észlelte a józan Peking is, és az ingatlanfejlesztők és a különböző helyi kormányzatok érdekeit félretéve először tett hathatós lépéseket a lakásárak csökkentésére. Ma már az eredmények is láthatók, hiszen a különböző statisztikai adatok alapján a piacon már körülbelül 20 százalékkal csökkentek az árak. Ennek következtében komoly bajba kerültek a különböző helyi kormányzatok. Mert ugyan az amerikai válság ellen néhány évvel ezelőtt kidolgozott 4000 milliárd jüanos tőkebefektetések terve alapján a helyi kormányzatok joggal adtak ki saját kötvényeket, az így felvett hiteleket azonban valószínűleg nem fogják tudni visszafizetni. Lang Xianping híres hongkongi közgazdász azt állította, hogy Kína az adósságválság kitörése esetén rendszerkockázattal nézhet szembe.

Ez nem alaptalan állítás, mert a földek eladását leszámítva egyre szűkebb a helyi kormányzatok mozgástere az adósság visszafizetésére.

2011-ben nagy jelentőségű belföldi ügyekben sem volt hiány Kínában. A szuperexpressz közbosszúságot keltő balesete, az állami tulajdonú vállalatok monopóliuma elleni tiltakozás, a telekkisajátítások által előidézett tömeges tüntetések, az iskolabuszok tragikus balesetei által okozott sokk – hogy csak néhányat említsünk az események tömkelegéből.

Örömmel láttunk a sok-sok „sorstalanság" mellett pozitívabb szimbólumot is. Idén 10 éve, hogy Kína a Kereskedelmi Világszervezet tagja lett. A kínaiakon kívül talán más nem is tudja átérezni, hogy a WTO-tagság milyen sokat jelentett a kínai átlagemberek élete számára. Koccintsunk egymással a WTO-tagságra, mint a kínaiak – erre szeretném felszólítani kollégáimat.

Szerkesztő kollégám előre óvott, hogy jóllehet ez a magazin idei utolsó száma, de kevés hely jut gondolataim kifejtésére. Nagy bánatomra a Kína számára jelentős rengeteg idei ügyből csak néhányról tudtam számot adni. Még jobban sajnálom, hogy el kell tekintenem Kína mélyebb elemzésétől. De mégis hagyok a szöveg végén egy kis helyet egy olyan társadalmi jelenség megemlítéséhez, amely Kínában az utóbbi években lett megfigyelhető. Mintegy 30 évvel ezelőtt kezdett újra megnyílni Kína a világ előtt. Az azóta eltelt években az eredeti tőkefelhalmozással meggazdagodott „újkapitalisták" utódjait „a gazdagok második generációjá"-nak szokás hívni. Ők már beleszületnek az életük végéig felélhetetlen vagyonba, életcéljuk pedig a luxuscikkek fogyasztása. Ugyancsak nem szándékozom itt elemezni ezt a társadalmi jelenséget, csak fel szeretnék tenni egy kérdést: ha egy második generációs gazdag ember a vagyonával nem tesz semmi olyasmit, ami jó a közösségnek, akkor mit tehetünk, hogy oktathatjuk a helyes viselkedésre? Hívjuk fel a figyelmét arra, hogy Jézus feloldozza őt a bűnei alól? Vagy a konfuciánusok által vallott elméletek alapján a maga megszégyenítésére szólítsuk fel?

Wang Xuejun

19 A Kínai Nemzeti Operaház Liszt Ferenc emlékére rendezett koncertsorozat programja

20 A hangokon túl Farkas Gábor a Kínai Nemzetközi Rádióban

22 Pierre-Laurent Aimard: „Nagyon szerencsés vagyok, hogy eljöhettem Kínába”

25 A klasszikus művekben keresi az emberséget Liszt-születésnapi interjú Vásáry Tamás zongoraművész-karmesterrel

28 Leslie Howard: „Az általános erkölcsi állapotot mindenütt a kultúra határozza meg"

32 Sun Yingdi, Kína új klasszikus zenei sztárja

35 Chen Sa

38 Zhang Haochen fiatal kínai zongorista

40 Li Yundi

A pénzügyi válságtól az európai adósságválságig

2008 szeptemberében a Lehman Brothers csődbe ment. Ez az esemény jelezte az amerikai másodlagos jelzáloghitel-válság globális pénzügyi válsággá válását. A válság a következő tíz iparágat érintette a legsúlyosabban: a pénzügyi szektort, az ingatlanpiacot, a luxusipart, az építőipart, a gyártóipart, az energiaipart, az idegenforgalmi ipart, a közlekedési és szállítási ipart, a szerencsejáték-ipart és az egészségügyi szolgáltatóipart. A válság ugyanakkor nem érintette, illetve pozitívan érintette az ügyvédeket, a zálogházakat, a pszichológiai és tanácsadó ipart, a médiát, a biztonsági ipart, a gyorséttermeket, az egyes országban már valóságos iparággá vált szervezett bűnözést, a közigazgatást, a temetkezési vállalatokat és a hadiipart.

A mostani európai adósságválság a 2008-as pénzügyi válság között négy fő különbség van. Először is a két válság eltérő minőségű: a 2008-as válság egyszerű pénzügyi válság volt, a mostani európai adósságválság már komplex válság, amelynek összetevői között adósságválság, politikai válság és társadalmi válság is van. A második különbség az eltérő ok. A 2008-as pénzügyi válság oka az volt, hogy a bankok értékpapírként kezelték a másodlagos jelzáloghitelt. Ez olyan, mint ha egy 80 éves nőt 20 éves lánynak öltöztetnénk fel. A könyvvizsgálók magas színvonalúnak minősítették ezeket az értékpapírokat, vagyis tulajdonképpen azt mondták, hogy igazán „20 évesek”, a biztosítók pedig garanciát vállaltak rá, hogy igazi „lányok”. A mostani válságot az Európában régóta folytatott, a pénzügyi lehetőségeket meghaladó jóléti politika és a liberális politikai rendszer közötti ellentmondás, valamint az eurózóna valutapolitikájának egységesítése és a pénzügypolitika különbsége közötti ellentmondás okozta. A harmadik különbség a két válság megoldásában van. A 2008-as válság után az országok egységesek voltak, a mostani válság során azonban minden ország elsősorban magára gondol. A negyedik különbséget a két válság alakulásában találhatjuk. A 2008-as válság olyan volt, mint az akut betegség, gyorsan jött, és miután az országok egységben léptek fel, az akut betegség krónikusra változott. A mostani válság viszont eredetileg „krónikus betegség” volt, de a lassú reagálás miatt akuttá változott.

Az európai adósságválság megoldására négy lehetőség van. Az első, hogy Görögország csődbe megy, és kilép az eurózónából. Ez megvédi az egész eurózónát, de meg kell akadályozni azt is, hogy Görögország példája a 2008-as Lehman Brothers esethez hasonlóan láncreakciót indítson el, márpedig ez nagyon nehéz lesz. A második lehetőség, hogy Németország és az eurózóna más tagországai bizonyos mértékű engedményt tesznek, aminek viszont sem a segítséget nyújtó, sem a segíséget elfogadó országok állampolgárai nem örülnek. Ez a megoldás valószínűleg folyamatos zavargásokhoz, sőt a kormány lemondásához vezetne. A harmadik lehetőség, hogy az eurózóna szétesik, de ha a nagy nehézségekkel kialakított eurózóna szétesne, annak rendkívül rossz nemzetközi hatása lenne. A negyedik lehetőség pedig az, hogy az Európai Központi Bank engedélyt ad a bankóprés beindítására. De ha a fogyasztóknak nincs bizalma, a vállalatok sem szívesen fektetik be a pénzüket, akkor a többletpénz más országokba jut, és az eurózóna semmit sem profitál belőle, ez pedig ismét csak katasztrófához vezet.

Kínai vállalatok helyzete az európai adósságválság alatt

2010-től, a görög adósságválság kirobbanásától kezdve az európai adósságválság egyre súlyosabbá vált, emiatt több befektető elvesztette az európai gazdaságba vetett bizalmát. A befektetők azért aggódnak, mert a következő években az európai gazdaság valószínűleg csak lassan növekszik. De Kína és más feltörekvő országok vállalatai optimistán ítélik meg a helyzetet. A kínai ZTE cég 2010-ben az európai piacon 150%-kal növelte eladásait. 2011 első félévében, a ZTE továbbra is gyorsan fejlődött, a nemzetközi piacon az eladásokból 20,81 milliárd jüanes bevétele származott. A ZTE távközlési berendezései már ott vannak a magyar, a német, a belga és az osztrák piacon, de megkezdődtek az együttműködések a France Télécommal és a Royal KPN-nel is.

De milyen helyzetben vannak az európai adósságválság idején a kínai vállalatok külföldi befektetései? He Shunhua gazdasági elemző véleménye szerint az európai gazdaság instabillá vált, visszaesik, ráadásul a feltörekvő piacok gyors fejlődésével is számolniuk kell. De az európai piacnak több előnye van, ilyen például a fogyasztás magas szintje. He Shunhua szerint az európai piac a kínai vállalatok számára továbbra is lehetőség, egyúttal azonban kockázat is.

Jelenleg az Európai Unió Kína legnagyobb kereskedelmi partnere, Kína külkereskedelmi forgalmából 18 százalékkal részesedik. 2010-ben a kínai-uniós kereskedelmi forgalom körülbelül 470 milliárd amerikai dollárt ért el, ami az előző évhez képest 33,1%-os

növekedést jelent, a nemzetközi pénzügyi válság előtti 2008-hoz képest is 10,4%-os növekedés. De közben az Európában végrehajtott befektetések helyzete és az üzletkötés feltételei sokkal nehezebbé váltak. He Shunhua véleménye szerint az európai piac teljesen kifejlett nagy piac, a kereskedelmi környezet ennek következtében meglehetősen bonyulult. Például az import kapcsán az EU-nak egységesített szabályai vannak, az exporttal kapcsolatban a tagállamok azonban különböző szabályzókat alkalmaznak. Ezért aztán igen fontos a kínai cégeknek, hogy részletesen megismerjék a helyi piacot.

A kínai vállalatok külföldi fejlődési stratégiája gyakran túl nagy figyelmet szentel a kínai sajátosságoknak, túlságosan függnek a kínai piacon bevált gyakorlatoktól, a nyugati vállalatokkal összehasonlítva gyenge a globális integrációs tudatuk, ugyanakkor hiányoznak azok a csatornák, amelyek segítségével megismerhetik a helyi együttműködési partnereket, a logisztika, a könyvvizsgálat és a finanszírozás helyzetét, továbbá nehezen alkalmazkodnak az európai kultúrához.

Hiány van a multinacionális vállalatok egyesülését jól ismerő magas szintű szakemberekből is, ami súlyosan akadályozza a kínai vállalatok európai fejlődését. Xiong Xiaoge, az amerikai IDG Group helyettese vezetője a 2011-es Davosi Világgazdasági Fórumon tartott előadásában elmondta, hogy Kína számára jelenleg a legnagyobb probléma az, hogy hiányoznak a monetáris igazgatási és befektetési szakemberei. Több és jobb olyan kínai szakemberekre van szükség, akik együtt tudnak működni a legkiválóbb külföldi szakemberekkel is.

A ZTE a külföldi piac bővítése során szerzett tapasztalatokat összegezve rámutatott, hogy a nemzetközi piacra lépési stratégiának sok sikeres kínai példája van, az ezekből leszűrt egyik fontos tapasztalat az, hogy az iparágat ötvözni kell a pénzügyekkel. A kínai pénzintézetek és az ipari vállalatok nemzetközi expanziója során erősíteni kell az összehangolást, törekedni kell a közös fejlődésre. A ZTE-nek több ilyen együttműködése is van. A jövőben a kínai pénzintézetek több külföldi üzleti tevékenységet fognak végezni, fejlődni fognak a finanszírozás, a befektetések és a kereskedelem területén nyújtott pénzügyi szolgáltatásaik. Az ilyen fejlődési út előtt szépek a kilátások.

Az európai piac fejlett, nagy piac, egységes, ugyanakkor sokszínű kereskedelmi környezettel. A kínai vállalatok számára ezért igen fontos, hogy jól megismerjék a helyi piacra történő belépés feltételeit, a célország jogi környezetét, a befektetési projekttel kapcsolatos jogszabályi szerkezetet és a rejtett kockázatokat.

A külföldi tőkéjű bankok már eddig is nagy figyelmet fordítottak erre a lehetőségre. Például a HSBC bank (The Hongkong and Shanghai Banking Corporation Limited) a kínai vállalatoknak jobb szolgáltatásokat szeretett volna külföldön is nyújtani, ezért a kínai vállalatok ügyeivel foglalkozó irodát hozott létre több országban. A HSBC segíti kínai vállalatokat a helyi jogszabályok megismerésében, továbbá szükség esetén pénzügyi megoldási javaslatokat is ajánl ügyfeleinek. Kína és célország felügyeletének megfelelően segíti a kínai vállalatokat mielőbb alkalmazkodni a helyi környezethez, csökkenteni a külföldi befektetések kockázatát.

Kína továbbra is veszi az európai kötvényeket?

Klaus Regling, az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz (European Financial Stability Facility, EFSF) elnöke az európai csomagterv megállapítását követően október végén Pekinget választotta ki első állomásnak, ahol el szeretné adni az EFSF kötvényeit. Reglingnek meggyőződése volt, hogy a kínai kormány továbbra is megveszi az európai kötvényeket.

Zhu Guangyao kínai pénzügyminiszter-helyettes azonban október 28-án és november 2-án Pekingben, illetve Cannes-ban arról beszélt, hogy mivel még eldöntetlen maradt az EFSF bővítésének tervezete, ezért korai lenne Kínának beruházni az alapba. Kínában a közgazdászok és a kérdéssel foglalkozó tisztviselők között vita is alakult ki a kötvények további vételéről.

Regling tájékoztatása szerint Kína korábban már vett kötvényeket, ezért úgy gondolták, hogy az újabb kötvényeiknek várhatóan 40%-a Ázsiában talál gazdára.

Az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszközt 2010 májusában hozták létre, s eddig két alkalommal 5 évre, egyszer pedig 10 évre szóló kötvényeket bocsátott ki. Valamennyi kötvénykibocsátás 2011 első felére esett, és a legnagyobb vevők között ott volt Kína és Japán is. Jelenleg az EFSF-nek 440 milliárd eurója van, amiből a felhasználható tőke 250 milliárdra rúg. Az Európai Unió által október 27-én elfogadott csomagterv egyik fontos pontja, hogy négyszeresére-ötszörösére emeli az alap keretét, amely így eléri az 1000 milliárd eurót. Aznap este Nicolas Sarkozy francia elnök telefonon felhívta Hu Jintao kínai elnököt, akitől azt kérte, hogy támogassa az alapot.

Az EFSF-terv szerint november 2-án kezdték volna értékesíteni a 3 milliárd euró értékű, 10 évre szóló kötvényt Írország támogatására, de a tervet elhalasztották. Közgazdászok elemzése szerint az EFSF eredeti célkitűzése az volt, hogy az ázsiai bankoknak 10 éves kötvényt ajánl fel, nem pedig 15 éveset, csakhogy a különböző piacok egyre komolyabban aggódnak a válság és Európa problémamegoldó képessége miatt.

Ugyanezek aggasztják Kínát is. Wang Tianlong, a Kínai Nemzetközi Gazdasági Cserekapcsolatok Központjának közgazdásza kifejtette, hogy Európában minden ország saját érdekeltségei alsó határának kijelölésén fáradozik, az európai csúcstalálkozókon pedig mindig hiányzott a politikai készség a problémák kezelésére. Ezért az egyéni racionalizmus uniós szinten irracionalizmushoz vezethet, a válság pedig tovább súlyosbodik.

Kína külkereskedelmében az Európai Unió részaránya 2004 óta mindig meghaladta a 15%-ot, és ezzel az EU lett Kína legnagyobb kereskedelmi partnere. Ezzel párhuzamosan Kína összesen 600 milliárd dollárnyi európai kötvényt vásárolt, ezért Kína számára igen jelentős kérdés az európai kontinens monetáris stabilitása. „Ennek ellenére a kötvények vásárlása nem a megmentésen vagy segédkezésen múlik, hanem inkább a hozamtól függ a tőkeberuházás” — nyilatkozta Shen Jianguang, az Európai Központi Bank volt közgazdásza. A tudós szerint csak azt követően hozható döntés az EFSF-kötvények vásárlásáról, miután ismertek lesznek a kötvények kondíciói, és a kínai pénzügyi irányítók ezek alapján mérlegelik a kockázatokat.

A Kínai Pénzügyminisztérium magát megnevezni nem kívánó tisztviselője szerint Kína továbbra is vesz kötvényeket, csak a nagyságrendről nem döntöttek még.

Wu Xiaoling, a kínai Országos Népi Gyűlés Pénzügyi Bizottságának elnökhelyettese, a kínai jegybank volt alelnöke november 2-án kijelentette, hogy amennyiben az Európai Unió

tagországai szigorúan betartják a meglévő pénzügyi szabályokat, akkor viszonylag biztonságosnak számít az EFSF-kötvények vásárlása. Wu Xiaoling szerint a tőkeberuházás kérdése nem a kínai eurótartalékok nagyságától függ, hanem attól, hogy Kína kész-e megfelelő módon támogatást nyújtani Európának, illetve hogy Kína milyen viszonzást kér támogatásáért az Európai Uniótól.

Vannak olyan kínai közgazdászok, akik nem osztották a jegybank volt elnökhelyettesének véleményét, mondván, nem kell politikai feltételeket támasztani a puszta tőkeberuházáshoz, Kínának csak a kötvények biztonságával és hozamával kell törődnie. Hiszen az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszközt az eurózóna országai részarányuknak megfelelően hozták létre. „Ne higgyünk az EFSF megtérítési képességében!" — figyelmeztetett Zhang Qingming, a Construction Bank of China közgazdásza, aki szerint Németországnak és Franciaországnak külön kezességet kell nyújtania a megtérüléssel kapcsolatban, továbbá a tőkeberuházás hozam-nyereség arányát is meg kell fontolni. Az EU csomagterve szerint az EFSF fölhasználható 250 milliárd eurója szolgál majd fel a 20%-os kezességhez.

Li Daokui, a Kínai Népi Bank, azaz a a jegybank valutapolitikai bizottságának tagja úgy véli, hogy ha az EFSF ígéretet tesz az európai monetáris helyzet stabilizálására és bizonyos kezesség nyújtására, akkor 100 milliárd dollár értékű támogatását nyújthatna Kína.

A hozamnyereség és a politikai feltételek mellett felmerül egy másik kérdés is: az EFSF-kötvények összességében nem jobbak, mint az amerikai kötvények, mivel Németország nagy pénzeket fektetett amerikai kötvények vásárlására, és ezáltal az amerikai büdzsé finanszírozására. Akkor miért tekint várakozással a kínai vétel elé?

Ugyan 2011 márciusa óta Japánt megelőzve az EU lett Kína első importforrása, az unió azonban máig sem ismerte el Kína piacgazdasági státusát. Li Jian, a Kereskedelmi Minisztérium külföldi tőkebefektetési főosztályának vezetője megjegyezte: viszonylag sok antidömping eljárást indított az Európai Unió a kínai termékek ellen, és mindezeknek alapján magas vámot vetnek ki a kínai cikkekre, ha viszont az EU elismerné Kína piacgazdasági státusát, akkor szóba sem kerülhetett volna ez a fölösleges vám.

A jegybankhoz és a nemzeti szuverén alaphoz közel álló szakértők és tőkebefektetők úgy vélik, hogy a kötvények vásárlásának az EFSF bővítésének részletein, illetve a Kína piacgazdasági státusának uniós elismerésével kapcsolatos eredményeken kell alapulnia.

Európai adósságvásárlás a kínai közgazdászok szemében

Jelentések szerint nemrégiben az olasz kormány segítséget kért Kínától. Azt remélték, hogy Kína „nagy mennyiségű” olasz államadósságot fog vásárolni és nagy volumenű befektetéseket hajt végre Olaszországban, és ezzel segít kilábalni a pénzügyi válságból. Ugyanakkor a piaci kockázat miatt egyes gazdasági szakértők úgy vélik, hogy jelenleg Kínának nem szabad „vakon” megvásárolni az EU-s tagországok adósságát. Mások szerint viszont előnyös az adósságvásárlás. A következőben ismertetjük a szakértők véleményeit.

Li Daokui: nem szabad vakon európai kötvényeket vásárolni

Li Daokui, a kínai központi bank monetáris politikával foglalkozó bizottságának egyik szakértője elmondta, hogy a mai világ globális, integrált világ, ezért az Egyesült Államokban és Európában létrejött problémák Kínára is hatással vannak, és ha rosszul működik a kínai gazdaság, akkor az befolyásolja a többi országot is. Ezért amikor Kína másokon segít, saját magán is segít, ennek ellenére nem szabad vakon segíteni mindenkit egy ilyen helyzetben.

A lényeg az, hogy Európában nincs hiány pénzből, tízbillió eurónál is több pénz van az európai országokban devizatartalékokban. Ezeket a pénzeket be kell fektetni, de előtte szükség van a reform szándékára és megfelelő reformtervezetekre.

„A tőkebefektetési politika reformja előtt semelyik országnak sem szabad vakon vásárolni az uniós országok adósságából, mert az nem segít, csak későbbre halasztja a problémát.”

He Zhicheng: az adósságvásárlás a piactól függ

„Mindig a piacot kell követni, az sohasem rossz gondolat. Szerintem az európai adósságválság elkerülhetetlen, de sokan nem akarják ezt elhinni, mégis rengeteg pénzt dobnak az eladósodott országoknak. Nem tudják, hogy egy idő után a

segítő már nem tud tovább segíteni, és saját magát is belesodorja a válságba" – mondta He Zhicheng, a Kínai Mezőgazdasági Bank közgazdásza.

He Zhicheng elmondta, hogy Kína majdnem 600 milliárd euró értékben birtokol európai adósságot. Az európai országok még ma is buzdítják Kínát, hogy többet vásároljon, ugyanakkor a segítséget elfogadó országok egyike sem szünteti meg a csúcs-technológiai termékek exporttilamát Kína felé. Úgy tűnik, a segítségre számítók nem őszinték.

He Liping: az európai adósságvásárlás okos befektetés

A Pekingi Tanárképző Egyetem Nemzetközi Pénzügyek Kutatóintézetének vezetője, He Liping úgy véli, hogy az európai adósságválság főleg a kisebb európai gazdaságokban van jelen, például Görögországban, Spanyolországban és Írországban. Ilyenkor alkalmas az időpont megvásárolni az eurózóna adósságát. „Mivel az európai adósság ára viszonylag alacsony, ilyenkor Kína diverzifikálhatja óriási devizatartalékát."

Tan Yaling, a Kínai Devizabefektetési Kutatóközpont vezetője elmondta, hogy Kína nagyot kockáztat, ha ilyenkor vásárol európai adósságot. Az adósságvásárlás nemcsak gazdasági vagy pénzügyi kérdés, hanem az állami felelősséget és nemzetközi kötelezettséget is jelent.

Guo Tianyong: több szempontból kell vizsgálni az adósságvásárlást

Guo Tianyong, a Központi Pénzügyi és Gazdaságtudományi Egyetem Banki Kutatóközpontjának vezetője úgy véli, hogy makrogazdasági szempontból az európai adósságválság kezelése nagy mértékben befolyásolja a globális gazdaságot, ha Kína megvenné az adósságot, akkor aktív szerepet játszana a piac stabilizálásában és a válság kezelésében. Mikroökonómiai szempontból viszont az adósságvásárlás nem adomány, így biztosan lesz valamennyi nyereség vagy kockázat. Jelenleg az adósság ára alacsonyabb, ezért kockázatosabb a tőkebefektetés.

Fellegi Tamás:

„A politikai és emberi bizalom rendkívül magas, nagyon megalapozott, nagyon erős”

November 13-án Sanghajban sajtókonferenciát rendeztek Fellegi Tamás nemzeti fejlesztési miniszter, egyben a magyar-kínai kapcsolatokat koordináló kormánybiztos sanghaji látogatása alkalmából. Az újságírók között ott volt a Kínai Nemzetközi Rádió Magyar Szekciójának egy munkatársa is.

Fellegi Tamás a sajtó képviselőinek beszámolt Kínába tett látogatásának hátteréről, a lefolytatott tárgyalásairól, az elért eredményekről és a további tervekről is.

A nemzeti fejlesztési miniszter korábban már egyszer járt Sanghajban, akkor Orbán Viktor miniszterelnök kíséretében kereste fel a Sanghaji Expót. Mint ismeretes, ekkor rendezték az új magyar kormány megalakulása után az első kínai-magyar miniszterelnöki találkozót is. Ezen a két ország vezetése megállapodott a kapcsolatok fejlesztésének irányáról és tempójáról.

Ennek eredményeképpen az azóta eltelt egy évben minden korábbinál gyakoribbak voltak a magas szintű látogatások Kína és Magyarország között, továbbá számos kétoldalú megállapodás született közlekedési, tudományos és oktatási területen.

Fellegi Tamás nemzeti fejlesztési miniszter a sajtótájékoztatón jelentette be, hogy aznap korábban a Szegedi Tudományegyetem és a Sanghaji Idegen Nyelvi Egyetem hosszú távú megállapodást kötött, amelynek részeként Szegeden Konfuciusz Intézet jön létre. Hasonló együttműködési tervek vannak Belső-Mongólia és Debrecen között is, és a cívis városban szintén tervezi Konfuciusz Intézet létrehozását. Azaz nemcsak a gazdaság és pénzügyek, hanem az oktatás és emberek közötti kapcsolatok területén is egyre szorosabb a kapcsolat Kína és Magyarország között.

Mivel a magyarok szerint gyümölcsöző hosszú távú együttműködés csak az emberi kapcsolatok fejlesztésével lehetséges, ezért Fellegi Tamás nemzeti fejlesztési miniszter részletesen beszámolt kínai látogatásának menetrendjéről. Mint elmondta, számos városban folytatott találkozókat vállalati vezetőkkel, tárgyalt a Kínai Népi Bank kormányzójával, a külügyminisztérium európai ügyekért, ezen belül Magyarországért felelős külügyminiszter-helyettesével, a Kínai Fejlesztési Bank vezetőjével.

A megállapodásokkal kapcsolatban a miniszter kiemelte, hogy a China Investment Corporation vezérigazgatójával konkrét megállapodást írtak alá A Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtérre vezető vasútvonal megépítéséről. Belső-Mongóliával áttekintették az autonóm terület és Magyarország közötti együttműködést, és „hogy milyen irányba lépünk tovább ezen a területen”.

Fellegi Tamás beszámolt a legnagyobb független kínai hitelminősítő intézet, a Dagong vezetőivel folytatott tárgyalásáról is, amelyen az európai válság értékelése, a magyar-kínai pénzügyi együttműködés fejlesztésének lehetőségei, valamint a vállalat esetleges magyarországi munkája került szóba.

Megtudhattunk részleteket Felleginek a Kínai Nemzetközi Kereskedelmet Elősegítő Tanács (China Council for Promotion of International Trade, CCPIT) vezetésével Sanghajban folytatott megbeszéléseiről is. Mint ismeretes, a szervezet tavaly hosszú távú együttműködési

megállapodást kötött a magyarországi Vállalkozók Országos Szövetségével.

Fellegi Tamás útja hátralevő részének programját is ismertette, így kiemelte a Wanhuánál teendő látogatást, „ami azért fontos, mert Magyarországon az egyik legnagyobb kínai befektető, a legnagyobb magyarországi vegyipari vállalat a Wanhua tulajdonában van. Egy atomerőművet is felkeresek, előkészítés alatt van egy több lépcsőből, több ütemből álló nukleáris együttműködés a Magyarország és a Kínai Népköztársaság között."

A Hongkong, majd pedig Shenzhen felkeresésével záródó útjának jelentőségét így értékelte Fellegi Tamás: „A két ország közötti együttműködésekben a politikai és emberi bizalom rendkívül magas, nagyon megalapozott, nagyon erős. Minden korábbinál nagyobb lehetőségek vannak a két ország közötti intézményesített és magánemberi együttműködések fejlődésére. Az elmúlt 50-60 évben most van ezek megvalósítására a legjobb lehetőség. Legfőképpen azért, mert mindkét ország szabad akaratából valódi barátságból, valódi együttműködési szándékból teszi. Történelmünk sokban különbözik, politikai és gazdasági rendszerünk is, egy valamiben azonban közösek vagyunk: tisztelettel tekintünk egymásra, elfogadjuk azt az életformát, amelyet mindenki a saját maga számára kialakított."

Fellegi Tamás a politikai kapcsolatok mellett a két ország közötti gazdasági kapcsolatokat is értékelte. „Válság ide, válság oda, a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok továbbra is növekednek. Csak Sanghaj esetében, idén az első 9 hónapban olyan kereskedelmi forgalmat ért el a két fél együttműködése, mint tavaly az egész évben. A két kormány által meghatározott feladat megvalósítása nagyon nehéz, mert a jelenlegi 8,5-9 milliárd dollárról 2015-re 20 milliárd dollárra kell növelni a két ország közötti kereskedelmi forgalmat. Ehhez szeretném kérni az Önök, a média, és Önökön keresztül a teljes kínai és magyar média támogatását is" – zárta beszédét Fellegi Tamás nemzeti fejlesztési miniszter.

Ezután az újságírók kérdései következtek. Három nyelven, kínaiul, magyarul és angolul hangzottak el kérdések.

Wang Yuzhe, a CRI Magyar Szekciójának újságírója tette fel a második kérdést Fellegi Tamés miniszternek: „Európában nagy válság van. Ön szerint milyen hatással van a válság a magyar gazdaságra, és milyen válságkezelő intézkedéseket tett a magyar kormány?"

„Magyarország nem tagja az eurózónának, ugyanakkor gazdasága szervesen kapcsolódik az eurózóna gazdaságához. A magyar gazdaság külső-belső aktivitásának rendkívül nagy hányada a nagy európai gazdaságokkal kapcsolódik össze. Ez azt jelenti, hogy a magyar gazdaságot jelentős mértékben befolyásolja az a válság, amely Európai Unióban kibontakozott. Már többször beszéltem itt Kínában is arról, hogy Magyarország tavaly visszatért a piacokra a finanszírozásért. Ez eddig sikeres lépésnek bizonyult, Magyarország képes volt a piacról, normál piaci feltételek mellett megoldani az ország finanszírozást. A jelenlegi válság, amely Görögország mellett már Olaszországot is érinti, jelentősen megváltoztathatja a pénzpiacok mozgását és állapotát. A potenciális olasz probléma potenciális mérete rendkívüli feladatot jelenthet az európai gazdaságoknak és kormányoknak. Ez azt is jelenti, hogy a pénzpiaci mozgások nehezülni fognak, olyan országok, mint Magyarország nehezebben jutnak forrásokhoz a pénzpiacról. Ezért kulcsfontosságúnak tartjuk, hogy az EU által is jóváhagyott 2012-es költségvetési célokat teljesíteni tudja az ország. A nemzetközi válság közepette Magyarország folytatja az ország megújítását, ami azt is jelenti, hogy jelentős átalakításokat hajtunk végre. Ez érinti a munka világát, a foglalkoztatás rendszerét, a nyugdíjrendszert, a közegészségügyi rendszer szerkezetét, működését és finanszírozását, a közoktatás és felsőoktatás teljes rendszerét és finanszírozását. Ezek olyan átalakítások, amelyek feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy Magyarország jövőbeni versenyképessége erősödjön, és Magyarország az egyik legversenyképesebb ország legyen Európában. Nyilvánvaló, hogy azok a folyamatok, amelyre a kérdésben célzott, különösen fontossá teszik azt, hogy Magyarország a kormányváltás után elkezdett keleti nyitás politikáját tovább folytassa. Ezért is tekintjük különösen fontosnak a hosszú távú stratégiai pénzügyi együttműködés kérdését a Kínai Népköztársasággal. Összefoglalva, az egyetlen lehetséges válasz erre a válsághelyzetre, hogy konzekvensen végigvisszük az eddigi átalakítási folyamatokat, Magyarországot versenyképessé tesszük, és az embereket visszavezetjük a munka világába a segélyek rendszeréből" – hangzott Fellegi Tamás nemzeti fejlesztési miniszter válasza.

Hajnal László

A Lenovo megkezdte a Liu Chuanzhi utáni korszakát

Yang Yuanqing a Lenovo igazi vezetője, ha nem bíztam volna a jelenlegi vezetőségben, akkor nem mondtam volna le" – jelentette ki Liu Chuanzhi. Az idei év harmadik negyedévi eredményeiről november 2-án tartott sajtótájékoztatón Liu Chuanzhi sokat beszélt Yang Yuanqingról, ami azt mutatja, hogy nagyon jól ismeri utódját.

A sajtótájékoztatón a Lenovo Vállalatcsoport bejelentette, hogy Liu Chuanzhi lemondott a Lenovo igazgatótanácsában betöltött elnöki tisztségéről, és Yang Yuanqing, a Lenovo vezérigazgatója lesz az igazgatótanács elnöke. A változás 2011. november 3-tól kezdve lépett érvénybe.

Liu Chuanzhi lemondott a nem ügyvezető igazgatótanács elnöki tisztségéről, a stratégiai bizottság elnöki tisztjéről. Yang Yuanqing lett az igazgatótanács elnöke, a stratégiai bizottság elnöke, Zhao Linhua pedig a nem ügyvezető igazgatótanács elnöke.

A Lenovo Vállalat nyilatkozata szerint Liu Chuanzhi több időt szeretne fordítani a Lenovo Holdingra, ezért mondott le a Lenovo Vállalatcsoport igazgatótanácsának elnöki tisztjéről. A Lenovo Vállalatcsoport bejelentette, hogy Liu Chuanzhi-nek köszönhetően a Lenovo sokat fejlődött, és nagy tapasztalatai miatt kinevezték a Lenovo tiszteletbeli elnökének és magas rangú tanácsadójának.

A változások után a Lenovo Vállalatcsoport igazgatótanácsának listája a következőképpen néz ki: Yang Yuanqing, Zhu Linan, Ma Xuezheng, Zhao Linhuan, William O. Grabe, Wu Yibing, Wu Jiawei, Ding Lisheng, Tian Shuoning, Nicholas C. Allen és Jin Shenzhi.

Liu Chuanzhi 1984-ben alapította a Lenovót. 2000-ben Liu Chuanzhi lemondott a vezérigazgatói tisztségéről, de megtartotta az igazgatótanács elnökének tisztségét. 2004-ben a Lenovo Vállalatcsoport felvásárolta az IBM PC-üzletágát, ezután Liu Chuanzhi lemondott az igazgatótanács elnöki tisztjéről. 2008-ban a nemzetközi pénzügyi válság nagy negatív hatást gyakorolt a Lenovo Vállalatcsoport eredményeire, viszonylag nagy veszteségük keletkezett. Ezért Liu Chuanzhi 2009 februárjában ismét elfoglalta az igazgatótanács elnöki tisztségét, fél év után pedig már ismét nyereségesek voltak.

A Lenovo számítógépgyártó cég nemrégiben Pekingben bejelentette, hogy 2011 második negyedévében 13,5%-os részesedést szerzett a világ számítógépes piacán. Ezzel az eredménnyel a Lenovo a világ második legnagyobb számítógépgyártó cége lett.

A Lenovo statisztikai adatai szerint a második negyedévben 35%-kal növekedtek a számítógép-eladások, ami sokszorosan jobb eredmény a piac átlagos növekedésénél. A Lenovo márkájú számítógép első helyen áll a kínai és a japán piacon, az üzleti célú asztali számítógépek piacán is az első helyet foglalja el a Lenovo a világon.

A közelmúltban Liu Chuanzhi többször megjelent a médiában, ahol nyilvánossan összegezte a Lenovo nemzetközi

piacon szerzett tapasztalatait. 2009-ben Liu Chuanzhi megoldotta a Lenovo problémáit, egyre tisztábbá vált a Lenovo Vállalatcsoport stratégiai választása.

Liu Chuanzhi a már említett november 2-án tartott sajtótájékoztatón visszatekintett arra a három fontos kihívásra, amely nemcsak a Lenovo, hanem Yang Yuanqing fejlődését is megszabta.

Az 1990-es évek kezdetén nyitottá vált a PC-ipar, rengeteg külföldi márka jelent meg Kínában, ami nagy csapást jelentett a kínai márkákra. Emiatt 1994-ben nagyban megváltozott a Lenovo szervezeti felépítése, az akkor 29 éves Yang Yuanqing lett az igazgató. Liu Chuanzhi szerint Yang Yuanqing önállóan legyőzheti a nehézségeket.

2005-ben a Lenovo megvásárolta IBM PC-ágazatát. Ezt a média szinte egyöntetűen helytelenítette. Ezzel kapcsolatban Liu Chuanzhi kifejtette, hogy a vásárlás előtt a Lenovo alaposan elemezte, hogy az IBM miért adja el a PC-ágazatot. Sok különböző tervet készítettek a felvásárlással kapcsolatban, végül kiderült, hogy nagyon hasznos volt az előkészületi munka. Liu Chuanzhi így értékeli az akkori Yang Yuanzhit: kiváló vezérigazgató volt, de egy multinacionális vállalat irányítása nagyon különbözik egy kínai vállalat irányításától. Liu Chuanzhi azt remélte, hogy Yang Yuanzhi átgondolja, hogyan dolgozhat egy nemzetközi cég vezérigazgatójaként.

Az IBM PC-ágazatának megvásárlása után Liu Chuanzhi és Yang Yuanqing között volt egy úgynevezett ötéves megállapodás, miszerint öt év után a multinacionális vállalatnál igazi kínai lesz a vezérigazgató. Liu Chuanzhi ezt az újságíróknak is elmondta, hozzátéve, hogy jó főnök nélkül a csoport veszteséget szenved.

Az interjújában Liu Chuanzhi kifejtette az új vezetőség iránti bizalmát, megemlítette, hogy Yang Yuanqing vásárolt a Lenovo Vállalatcsoport részvényeiből. „Yang Yuanqing sok részvényt vett, ami azt mutatja, hogy mindent megtesz a vállalatcsoportért” – mondta Liu Chuanzhi. Június 17-én délután a Lenovo Vállalatcsoport bejelentette, hogy Yang Yuanqing vezérigazgató a Lenovo Holdingstól 797 részvényt vett, és ezzel a Lenovo Vállalatcsoport részvényeinek már 8 százalékát birtokolja.

Emellett Liu Chuanzhi hálás a két külföldi vezérigazgatónak, az IBM-tól jött Stephen M. Wardnak és a Delltől érkezett Bill Ameliónak, akik sok nemzetközi tapasztalatot hoztak a Lenovo Vállalatcsoportnak.

Liu Chuanzhi úgy véli, hogy a Lenovo előtt a legnagyobb kihívás a mobilinternet. „A Lenovónak már van érett és nemzetközi tapasztalatot szerzett vezetősége, szilárd a vállalati kultúrája, ezért a Lenovo könnyebben kezelheti a kihívásokat.”

„Nagyon szeretem a Lenovót, úgy, mint az életemet” – tette hozzá a Lenovo alapítója.

A ZTE nemzetközivé válásának útja

ZTE中兴

A ZTE 2004 után kezdte meg a nemzetközi nagyvállalattá válást. Ezután gyorsan fejlődött a feltörekvő piacokon. Hou Weigui, a ZTE igazgatótanácsának elnöke azonban nem elégedett. Véleménye szerint a főszereplők a teljes globális távközlési piac 70%-át teszik ki, ezért a ZTE-nek együtt kell működni a főszereplőkkel, csak ezzel a módszerrel lehet világhírű vállalat.

A ZTE igazgatótanácsának elnöke, a 69 éves Hou Weigui ritkán ad interjút. Egyszerű a ruhája, közvetlenül beszél. Évente négy hónapon át külföldön van, idén amerikai és európai nagyvárosokban végzett kutatásokat. 15 évvel ezelőtt a ZTE külföldön kezdett terjeszkedni. Azóta a terjeszkedés súlypontja a fejlődő országokból átkerült a fejlett országokba. Hou szerint csak a fejlett országok piacára lépve lehet a ZTE nemzetközi stratégiája sikeresnek mondható. Idén a ZTE bevételeinek 60%-a származott a nemzetközi piacoról, a közeljövőben ez az arány 80%-ra fog emelkedni.

A globális távközlési berendezések piaca évente 3-5%-kal növekszik, a ZTE növekedési üteme azonban ennél sokkal gyorsabb. Hou elmondta, ez azt jelenti, hogy le kell cserélni a versenytársak berendezéseit, és el kell foglalni a piacaikat. Ez elég nehéz dolog. Például ha sokáig nem tudnak betörni egy ország piacára, akkor el kell dönteni, hogy mit tegyenek, tartsanak ki vagy válasszák a kivonulást, emeljék a befektetéseket vagy csökkentsék a kiadásokat.

A világban szinte mindenütt megtalálhatóak a ZTE termékei és szolgáltatásai. Több mint 140 képviseletük működik, 80 ezer alkalmazottuk van, közülük sokan különböző külföldi országokból. 1996-ban a ZTE helyi közvetítőkön keresztül adta el termékeit, amelyek néha csak néhány amerikai dollár értékűek voltak. 13 évvel ezelőtt a ZTE 97 millió amerikai dollár értékű szerződést írt alá Pakisztánban, amire ma úgy tekintenek vissza, mint a ZTE nemzetközi stratégiájának kezdetére. Négy év után a ZTE három célt dolgozott ki: átfogó internacionalizációs stratégiát hajt végre a piac, a szakemberek és a tőke területén. Ekkor általában három-öt eladót küldött a külföldi piacra, majd mérnökök érkeztek, alvállalatot építettek, ahol más alkalmazottak dolgoztak.

Hou Weigui elmondta, hogy a ZTE multinacionális vállalattá válásának kezdetén sokat kellett tanulni. Megtanulta a nemzetközi szabályokat és a helyi üzleti nyelvet. Minden ország helyzete elég bonyulult, számtalan váratlan dolog adódott.

Eleinte a kulturális különbségek nagyon akadályozták az üzleti versenyt. Ezért igen fontos ismerni a helyi üzleti kultúrát és szokásokat. A ZTE nagy számban kezdett alkalmazni helyieket, és ma már az alkalmazottak 70%-a közülük kerül ki. A ZTE indiai alvállalatánál például több mint ezer fő dolgozik, akik 80%-a indiai. Az indiai munkások többsége buddhista hívő volt, ezért a ZTE indiai alvállalatánál a lift mellett Buddha-szobrokat helyeztek el. A ZTE indiai fejlődése azonban nem volt zökkenőmentes. 2006-ban július 13-án az indiai kormány korlátozta a ZTE-t, hogy belépjen az indiai távközlési berendezések nagykereskedelmi piacára, az Indiai Belügyminisztérum pedig vizsgálta a kínai vállalatok működését.

A ZTE vegyes vállalatot hozott létre az indiai BSNL céggel, ugyanakkor álláshirdetéseket adott fel indiai újságokban. Azt is megígérte, hogy bevételeik 10%-át minden évben kutatásra fordítja. 2006 végén a ZTE indiai kutatóközpontjában 100 ember dolgozott. Az indiai média jelentése szerint a kínai ZTE és az indiai McorpGlobal nemrégiben vegyes vállalatot hozott lérte, amely távközlési alapberendezéseket importál.

A ZTE egyik felelőse szerint a jelenlegi tendencia az, hogy az európai és amerikai távközlési berendezéseket gyártó vállalatok folyamatosan kilépnek az afrikai piacról, a kínai vállalatok pedig a helyükre lépnek. Mint sok más kínai vállalat, a külföldi piacokon a ZTE „a falvak körülveszik a városokat” fejlődési utat járja be. A ZTE 2004 után kezdte

meg a nemzetközi nagyvállalattá válást. Ezután gyorsan fejlődött a feltörekvő piacokon. Hou Weigui, a ZTE igazgatótanácsának elnöke azonban nem elégedett. Véleménye szerint a főszereplők a teljes globális távközlési piac 70%-át teszik ki, ezért a ZTE-nek együtt kell működni a főszereplőkkel, csak ezzel a módszerrel lehet világhírű vállalat. Az Egyesült Államokban az egy ügyfélre jutó átlagos bevétel (ARPU) 50 dollár, Indiában viszont csak néhány dollár.

2006 elején a ZTE az intermodális működés irányában kezdett fejlődni, MTO-vá (Multimodal Transport Operator), vagyis kombinált szállítmányozási operátorrá kezdett válni. 500 fős állománya azt jelzi, hogy a ZTE a nemzetközi nagyvállalattá válás negyedik szakaszba belépett, és a fejlett piacokat is meghódíthatja. Egyrészt fejleszti az európai és amerikai piacot, másrészt együttműködik a multinacionális vállalatokkal a feltörekvő piacokon. Erőfeszítéseinek köszönhetően a ZTE eredményeket ért el a fejlett piacokon. Például a ZTE együttműködik az amerikai Verizonnal a mobilgyártásban, a japán SoftBankkal, valamint sikeresen belépett a brit, francia, német és más piacokra is.

Hou Weigui szemében Európa hasonlít az Egyesült Államokhoz. Mindkét piacon arra van szükség, hogy a távközlési szereplő helyi kiszolgáló csoporttal rendelkezzen. Csakhogy Európában nagyon drága a munkaerő. Ezért Hou úgy döntött, hogy a folyamatos fejlődést választja Európában, és várnak a jó lehetőségre. Az amerikai és európai piacon van egy mondás, miszerint „három évet nézni, három évet csinálni, három évet bővülni”. Ez azt jelenti, hogy az amerikai és európai szereplők legalább három évig figyelnek egy gyártót, sok eladó három évig semmit sem ad el. Három év után, ha a gyártó termékei iránt érdeklődés mutatkozik, akkor együttműködnek kisebb jelentőségű projektekben. A harmadik három évben pedig már néhány nagy projektet is kaphat az „új” gyártó. Politikai tényezők ugyanakkor hatással lehetnek erre a folyamatra.

Az európai piacon a kínai vállalatok számára a legnagyobb kihívás az, hogy miként kezeljék a piaci előítéleteket, és hogyan érjenek el nyereséget. A ZTE 2002-ben jelent meg a brit piacon, feltérképezte a helyi keresletet és a legújabb távközlési technikákat, együttműködött a British Telecommal és a Vodafone-nal. 2010-ban a ZTE képviselet hozott létre Bécsben. Ezután stratégiai együttműködési megállapodást írt alá a hongkongi Hutchison Whampoa (HWL) céggel, és jelentős szereplővé vált az osztrák, dán és svéd távközlési piacon.

Hou Weigui véleménye szerint a mai európai távközlési ipar változóban van. Például az LTE, 4G, GPON és más mobil megoldások gyorsan fejlődnek, ami jó lehetőség a ZTE számára. A ZTE cégen belül már döntöttek, hogy a jövőben fejlesztik a nagy nemzetközi szereplőkkel folytatott együttműködéseket. Az európai piac elfoglalása érdekében a ZTE innovációs központokat alapít, így például kutatási és fejlesztési központot hoz létre a Vodafone-nal Németországban. 2010 végén körülbelül 1500 ZTE-alkalmazott dolgozott Európában, közülük minden második helyi alkalmazott. A ZTE azt tervezi, hogy az elkövetkező három évben a helyi alkalmazottak arányát 70%-ra emelik. Hou Weigui elmondta, hogy habár néhány nyugati távközlési vállalat helyzete egyre rosszabb lesz, de a ZTE számára nehéz lesz elfoglalni az amerikai és európai fejlett piacot. Eddig a ZTE csak kevés megállapodást írt alá a nagy nyugati szereplőkkel.

Az utóbbi években a ZTE technikai szinten gyorsabban fejlődik, mint a versenytársak, amire az európai távközlési piac fő szereplőinek is folyamatosan reagálni kell. A távközlési technika gyorsan fejlődik, a piaci verseny heves, az amerikai és európai piacok főbb szereplői azt gondolják, hogy minél olcsóbb egy termék ára, annál jobb, márpedig a kínai technika költsége igen alacsony. A ZTE két területen van hagyományosan előnyeben: rendkívül gyorsan reagál, illetve a legjobb ár-teljesítmény arányt nyújtja. A kínai vállalat jól tudja, hogy a távközlési ipar változik, a versenytársak száma csökken, néhány nyugati versenytárs végleg lemarad. Őket a jövőben a ZTE helyettesítheti. Hou Weigui szerint a legfontosabbak a szakemberek, például az innováció, a tervezés és a marketing területen. A ZTE éppen ezért a legjobb szakembereket keresi az egész világban.

Zhang Changyi, a Zhangyiyuan teaház alapítója

A Zhangyiyuan teaház az egyik legnevesebb hely Pekingben. Alapítója, az Anhui tartományból származó Zhang Changyi (1869-1931) kiváló üzletember volt, az őszinteség és a bizalom elvei mellett kitartva működtette a teaüzletet.

Anhui tartomány már az ókortól híres volt teatermeléséről. Az innen származó Qimen, Liuan és Huangshan teák jól ismertek Kínában és külföldön egyaránt. Zhang Changyi családja szegény volt, és amikor elmúlt tízéves, édesapjával együtt dolgozott a teaültetvényeken. Guangxu császár 10. évében (1884-ben), a Qing-dinasztia idején, Zhang Changyi Pekingben, a Chongwenmen külső sugárúton, a Ciqikounál található Rong Taihang teaházban dolgozott. Akkoriban ez a hely forgalmas vásárterület volt, mindennap sok üzletember fordult meg itt, ezért mindig jól ment az üzlet.

Zhang Changyi gyorsan tanult és szorgalmas volt, így három év alatt kiismerte a teaértékesítés fortélyait. 1896-ban üzleti partnerei és a barátai támogatásával megnyitotta saját kis teaüzletét a Huashi utcában, egy dohánybolt mellett. A betérő vendégek ingyen megkóstolhatták a teát. Terméke jó minőségű és kedvező árú volt, így napról napra híresebb lett az üzlet. Néha, amikor esett az eső vagy fújt a szél, a vásárlók a lakásán keresték fel Zhango Changyit, hogy vásárolhassanak tőle.

1900 tavaszán Zhang megvett egy üzlethelyiséget, és egy hónapos előkészület után már meg is nyitotta az új üzletet. A teabolt neve Zhang Yuyuan volt. A bolt nevében található „Zhang” Zhang Changyi boltját jelenti; a „yu” a yuming nevű teanövénynek a rövidített neve, amely egy ritka és drága fajta, és fehér színű virágot bont; a „yuan” jelentése: első. A három írásjegy együtt annyit tesz: Zhangék legjobb teaboltja.

A Qing-dinasztia végétől a Kínai Köztársaság kezdetéig a Qianmen forgalma a Chongwen Men sugárút és a Huashi utca környékénél is forgalmasabb volt. 1908-ban Zhang Changyi Zhangyiyuan névvel megnyitotta második teaboltját a Qianmen külső sugárút és a Guanyin-templom utca kereszteződésében. Akkoriban a különféle tealeveleket különböző szakboltok árusították. A „yiyuan” azt jelenti, hogy az újév kezdete, ami a megújulásra utal. Zhang azt remélte, hogy teaüzlete mindig meg fog újulni, és az aktuális kor igényeinek megfelelően fog átalakulni.

Magyarországra utazik a kínai tea

Amikor a tea, vagy a teázás szóba kerül, Kína mindenképpen eszünkbe fog jutni, hiszen Kína a tea szülőföldje. Kínában majdnem mindenki, az idősek és a fiatalok is szeretnek teázni. A sokféle tealevelet különböző szakboltok árusítják. A következőkben megismerkedhetnek egy híres kínai teabolthálózattal, illetve a mögötte álló vállalkozással - a Zhang Yiyuan elnevezésű kft.-vel.

A Zhang Yiyuan teaüzlet hamar hírnevet szerzett, ismert volt már Guangxu császár 26. évében a Qing-dinasztia idején, 1900-ban, így immár több mint 100 éves tapasztalattal rendelkezik. 1994-ben a teabolt saját gyártási bázisra tett szert Fujian tartományban, ahol a vállalkozás Mindong Zhang Yiyuan Tea korlátolt felelősségű társaság néven elindult. A cég később megkapta a „Zöld termékbázis" kitüntető címet is. A cég komoly technikai felszereltséggel is büszkélkedhet. Ezzel kapcsolatban Wang Xiulan, a vezérigazgató így nyilatkozott,

„A Zhang Yiyuan tea jellegzetességei - a gyenge víz, az erős illat, az édes íz és kellemes utóíz - miatt nagy népszerűségnek örvend a teáért rajongók körében Kínán belül és külföldön egyaránt."

Valójában a külföldi fogyasztók számára a Zhang Yiyuan tea nem idegen, mert az 1990-es években a tea már megjelent az amerikai és az európai piacokon. Manapság éppen ez a két terület a Zhang Yiyuan vállalkozás meghatározó külföldi piaca. De Európában hosszú ideig a főleg a brit, a német, és a francia piacra koncentráltak és Magyarországra, egyáltalán a közép-európai országokba nem jutottak el. A Zhang Yiyuan cég a Budapesti Nemzetközi Vásáron is kiállított, ami azt jelenti, hogy a vállalat fontosnak kezdi tartani a közép-európai piacot. Wang Xiulan igazgató ezzel kapcsolatban még a BNV-re készülőben elmondta:

„Összesen öt évig vizsgáltuk a közép-európai piacot, és felmérést végeztünk az átlagfogyasztók körében. Később felfedeztük, hogy a jázmin tea a legnépszerűbb az európai piacon. Mostani magyar bemutatkozásunkra is főleg jázmin teát viszünk, s reméljük, hogy a kiállításon keresztül mi is többet tudhatunk meg a helyi igényekről, s a közeljövőben konkrét piaci stratégiát is ki tudunk dolgozni."

A Zhang Yiyuan teavállalat kialakulása előtt a Zhang

Yiyuan teaház az egyik legnevesebb hely volt Pekingben, amely már több száz éves múltra tekinthet vissza. 1991-ben a Zhang Yiyuan hivatalos márka lett, a vállalat pedig 1992-ben alakult meg.

A vállalatnál a megalakulás óta mindig a bizalom volt a fejlődés egyik legfontosabb alapja. 1994-ben saját teatermelési bázist hoztak létre Fujian tartományban, amelyet Zöld Termelési Bázisnak neveztek. A legjobb berendezésekkel nagyon jó minőségű teát termelnek itt, amelyet nagyon szeretnek a bel- és külföldi fogyasztók. Jelenleg sok fajta zöld teát, fekete teát, jázmin teát és gyógyteát készítenek.

A tea minőségére nagy figyelmet fordít a vállalat. 1995-ben a vállalatnál különleges minőségellenőrzési osztályt hoztak létre, amely szigorú ellenőrzési programot dolgozott ki a tea minőségének vizsgálatára.

Wang Xiulan, a vállalat vezérigazgatója a külföldi terjeszkedésről azt mondta, hogy főleg a márkájukat szeretnék a külföldi piaccal megismertetni. A Zhang Yiyuan márka hamar hírnevet szerzett a világban is. Ha a kínai teáról van szó, több ezer év történelme jut eszünkbe. És a Zhang Yiyuan a legrégibb teamárka a kínai tea történelmében. Emellett kiváló minőségének köszönhetően a vállalat jelenleg az első helyen áll a kínai teaiparban. Kiállításokon, például a Budapesti Nemzetközi Vásáron keresztül ismertetik meg a külföldi piaccal a kínai teát, a kínai teatörténelmet és természetesen a Zhang Yiyuan márkát.

A külföldi piaci terjeszkedésről Wang Xiulan vezérigazgató a következőket mondta:

„Szerintem a teapiac nem ismer országhatárokat, már csak azért sem, mert a tea az egyik legegészségesebb ital. Már sok európai megismerte a teát, de nem tudják hogyan kell inni, ezért ezt be kell nekik mutatnunk. Úgy gondolom, hogy ha egyszer belekóstolnak a kínai teába, akkor életük végéig azt fogják inni."

Wang Xiulan vezérigazgató azt is elmondta, hogy volt európai országokban, és azt látta, hogy több húst, illetve tejet esznek az emberek. Ezért a teának még jelentősebb szerepe lehet Európában.

Beszélgetés Rolla Jánossal, a Liszt Ferenc Kamarazenekar első koncertmesterével Sanghajban

November 10-én este Liszt Ferenc születésének 200. évfordulója alkalmából a Sanghaji Koncertterem mintegy ezer fős közönségének nagy sikerű koncertet adott a Liszt Ferenc Kamarazenekar.

A koncert előtt és után a Kínai Nemzetközi Rádió Magyar Szekciójának vezetője, Wang Xuejun exkluzív interjút készített Rolla Jánossal, a Liszt Ferenc Kamarazenekar első koncertmesterével.

- Mióta vezeti a Liszt Ferenc Kamarazenekart?

- 1979 óta vagyok a vezetője a zenekarnak. Idáig minden koncerten játszottam, de mostanában már megpróbálom átadni a fiataloknak a stafétabotot.

- A világ nagyon sok színpadán léptek föl, hogyan lehetséges, hogy mindig hatalmas sikereket aratott a zenekar?

- Amikor megalakítottuk Liszt Ferenc Kamarazenekart, akkor még nagyon kevés kamarazenekar volt a világon. Mi a Musici di Roma mintájára kezdtük el a zenekarépítést. Abban az időben még nagyon kevés kamarazenekar működött a világban, különösen kevés karmaster nélkül. Valóban bejártuk az egész világot, nincsen olyan hely, ahol klasszikus zenét játszanak és mi ne adtunk volna ott koncertet. Voltunk már Kínában is az 1980-as évek elején, a Mao-korszak után. Akkoriban járt itt egy kulturális delegáció Magyarországról. A Bartók Vonósnégyes és a Liszt Ferenc Kamarazenekar Pekingben és Dalianben játszott, a Bartók Vonósnégyes pedig Sanghajban is fellépett.

- Milyen volt ez az első út?

- Nagyon érdekes volt. Akkoriban nem volt még autó Kínában, csak bicikli. Egészen más Kínát láttunk, mint most. Fantasztikus élmény volt, sose fogom elfelejteni, hogy a repülőgépen ki kellett tölteni egy vámáru-nyilatkozatot, amelyen azt kérdezték tőlünk, hogy hoztunk-e biciklit vagy varrógépet. Ez a két dolog volt itt akkoriban kurrens cikk, mert akkor még nagyon más világ volt itt. Első ittlétünkkor meghallgattam egy nagyon érdekes zenekart, klasszikus zenét játszottak. Volt Pekingben egy elzárt rész, ahol a művészek laktak. Egy külön világ volt, ott volt egy szimfonikus zenekar és volt egy kínai hangszereken játszó zenekar is. Én teljesen odavoltam, fantasztikus dolog volt őket hallgatni. Elvittek minket pekingi operát hallgatni is. Olyan volt, mint egy moziban, elektromos felirat mutatta, hogy a színészek mit énekelnek. Szóval az még egy más Kína volt, akkor csak biciklit láttunk, de azt rengeteget, hömpölyögtek az úton. Most ugyanez történik, de autóval. Fantasztikus, hogy mennyit fejlődött Kína, és ha még továbbra is ennyit fog fejlődni, akkor bizony ... Szóval nagyon nagy élmény itt lenni, még egy nap alatt is rengeteget lehet látni.

- Sok év után hogy tud még mindig „örömzene” lenni Önök számára a zenélés?

- Az egyetlen nyitja az, hogy az ember még mindig szereti azt, amit csinál. Nem rutinból játszunk, hanem szeretjük a zenét, igyekszünk a közönséggel együtt mi is élvezni a koncertet. A zene csak akkor hiteles, ha az ember őszintén teszi. Ha nem őszinte a pódiumon, akkor azt a közönség rögtön megérzi, és akkor tulajdonképpen nincs értelme az egésznek, hiszen nekünk az a feladatunk, hogy azt a zenét közvetítsük, amit a zeneszerző leírt a kottán. Nagyon nagy jelentőséget tulajdonítok neki, hogy a zenekar minden tagja őszintén vegyen részt a zenélésben, és ne csak rutinból tegye a dolgát.

- Az Ön életpályáján rengeteg különlegesség volt, mi volt a legkülönlegesebb élménye?
- Nagyon sok különleges élményünk volt. Volt olyan esztendő, amikor 120 koncertet adott a zenekar, tehát nagyon sokat utaztunk mindenfelé. Mivel egymás között élünk, a zenekar tagjai többet vannak együtt, mint a családjukkal. A nagy élmények egyébként mindig szólistákhoz kötődnek. A zenekar sokat kísér szólistákat, sok lemezt készítettünk velük. Sokan közülük sajnos már meghaltak. Például Isaac Stern, akinek filmje is van arról, hogy Kínában járt. Ő az utolsó éveiben már csak velünk játszott. Nagyon sok turnét csináltunk és hanglemezt vettünk fel együtt. Az utolsó Sony-felvételeket velünk készítette. Nagyon jó barátságban volt a zenekar vele. Nagyon jó barátságban voltunk, sokszor volt nálunk a lakásban, dél-amerikai turnén voltunk együtt, mi csábítottuk Magyarországra. Sajnálom, hogy eltávozott, lehet egyébként, hogy ha élne, akkor itt lenne most ő is Sanghajban. De rengeteg francia művésszel is játszottunk, például Maurice André trombitaművésszel, akivel több évtizedes volt a kapcsolata a zenekarnak. Vagy említhetem Jean-Pierre Rampal fuvolaművészt, a fuvola királyát. Sajnos már ő is meghalt, de amíg élt rengeteget játszottunk együtt. Rosztropovics is nagyon nagy élmény volt, de hosszasan sorolhatnám, hiszen nagyon sok szólistával dolgozott a zenekar. Nekünk ez volt mindig a felfrissülés, nekünk ezek az emberek adták azokat az injekciókat, amelyek állandóan továbbfejlesztették a zenekart.

- Játszottak együtt kínai művésszel is?

- Érdekes, hogy ázsiai művésszel sokkal kevesebbet játszottunk együtt. Most volt egy koreai szólistánk, de kínai művésszel még nem játszottunk. De remélem, hogy fogunk, hiszen egyre több lehetőség van Kínába látogatni. Zárógondolatként hadd térjek vissza a mai estére. A program különleges volt, hiszen ennyire mixelt programot nem szokás a zenekarnak előadni. Brahms-táncok, Liszt-rapszódia, Bartók Divertimento, ami a legnehezebb dolog, és Liszt Angelusa, teljesen éterikus mű, egészen kilóg a sorból, de muszáj volt olyan programot összeállítani, amelyben van Liszt is, érdekes is, és Bartók természetesen nem maradhatott ki a sorból. Igyekeztünk népszerűek lenni.

Wang Xuejun, Hajnal László

A Kínai Nemzeti Operaház

PANORÁMA
Kína a világban, a világ Kínában

Liszt Ferenc emlékére rendezett koncertsorozat

Li Yundi | NCPA zenekar
2011. április 23. | VIP 980 880 780 600 400 200

2000-ben megnyert egy nemzetközi Chopin zongoraversenyt.

Zhang Haochen
2011. június 19. | 360 300 240

2007-ben a Pekingi Nemzetközi Zongoraversenyen első helyen végzett.

Chen Sa
2011. július 8. | VIP 400 350 300 200 120 80

1994-ben megnyerte a Kínai Nemzetközi Zongoraversenyt, 2000-ben a Nemzetközi Chopin Zongoraverseny negyedik helyét szerezte meg.

Sun Yingdi
2011. augusztus 5. | 280 240 200

2005-ben megnyerte a 7. Liszt Nemzetközi Zongoraversenyt Hollandiában.

Leslie Howard
2011. augusztus 21. | VIP 400 350 300 200 120 80

Vásáry Tamás
2011. október 22. | VIP 480 420 360 260 180 80

Pierre-Laurent Aimard
2011. november 27. | VIP 580 500 420 320 240 180

Gálakoncert a három nagy nemzetközi Liszt zongoraverseny győzteseinek részvételével (Gala concert by winners from 3 major international Liszt Piano competitions)
2011. december 17. VIP 580 500 420 320 240 180

A hangokon túl
Farkas Gábor a Kínai Nemzetközi Rádióban

Farkas Gábor, a nemzetközi hírű, Liszt Ferenc-díjas fiatal zongoraművész december 18-án látogatott el a Kínai Nemzetközi Rádió magyar részlegébe. A Liszt-évadot záró kínai koncertkörút után örömmel szakított időt, hogy egy baráti délután keretében meséljen az életéről és munkásságáról.

Idén Liszt Ferenc születésének 200. évfordulója alkalmából a három nagy Liszt-zongoraverseny győztesét kicsit hosszabban turnéztatták. Az olasz, holland, magyar és baltikumi fellépések után Kína jött a sorban, ahol hat városban adtak koncertet.

Farkas Gábor elmesélte, hogy nem idegen számára a Távol-Keleten játszani: többször koncertezett Japánban, Vietnamban és Dél-Koreában. Pekingben korábbi koncertjét követően mesterkurzust is tartott a Központi Zeneakadémián, és Szöulban is volt vendégoktató fél évig az egyik egyetemen. Úgy fogalmazott, nagyon tartalmas és érdekes tapasztalat volt, hiszen Ázsiában fiatal tanárként nehezebb elfogadtatnia magát az embernek – bár,

ezen hamar sikerült túllendülni. Tanárként úgy érzi, bizonyos szempontból az európai növendékek előnyben vannak az ázsiaiakkal szemben, hiszen olyan kulturális alappal rendelkeznek, amit nem lehet tanulni. Mosolyogva megjegyezte, hogy ő is nehézségekkel küzdene eleinte, ha elmerülne a pekingi és kínai opera részleteiben. Viszont azt is hozzáfűzte, hogy az ázsiai komolyzenészek mérhetetlen szorgalommal behozzák ezt a kulturális hátrányt, és ma már a legtöbb rangos nemzetközi verseny díjazottjai között találunk egy-két ázsiai származású előadót.

Ebben a szakmában pedig a szorgalom a legfontosabb – persze, nagy tehetséggel és egy kis szerencsével megfűszerezve. Emellett manapság nem elég csupán a zongoránál szorgalmasan ügyködni, ugyanilyen buzgalommal kell keresni a lehetőségeket, ahol az ember megmutathatja a tehetségét, hiszen ott dől el, jön-e újabb felkérés. Minderre kitűnő lehetőségnek tartja a nemzetközi versenyeket. Már a növendékkoncertek is fontos mérföldkövek, hisz azokon derül ki, ki lesz koncertező művész, ki tud többet adni azáltal, hogy a pódiumon van. És Farkas Gábor szerint ez a lényeg: olyan világba kalauzolni az embereket, ahol másfél órára elfelejthetik ügyes-bajos dolgait, olyan érzéseket élhetnek át, amilyeneket addig soha. Lényeges az is, mi árad a közönségből: ha az ember a színpadon a közönségtől plusz energiákat kap, akkor ott gyakorlatilag nincsen lehetetlen. Az a sok energia összpontosul a művész ujjaiban, aztán rajta keresztül visszaáramlik a közönség felé – egyfajta teremtés kezdődik el, ami már túl van a puszta hangokon vagy szavakon. Hiszen azok, akik ezeket a műveket írták, sem hangokat írtak, hanem elsősorban érzéseket fejeztek ki. Ezt kell megtanulnia egy zongoraművésznek magában felszabadítani: a képességet érzelmeket közvetíteni. A perfekcionizmus önmagában sosem elég, aki erre törekszik az maximum zongorista lehet, de egy zenész ennél több.

Ahogy Farkas Gábor elmesélte, már egészen kicsi korától elbűvölte a zongora, amiért nem is kellett messzire mennie, hiszen a véletlenek szerencsés összjátékának köszönhetően volt otthon egy. Eleinte szintén zenész édesapja és nagybátyja tanítgatta, 5 éves korától pedig lelkiismertes tanárok egyengették az útját, akik nagyon jól tudták, mitől zene a zene – és át is tudták adni neki.

A Zeneakadémia doktori iskolájában a neves Vásáry Tamás és Kocsis Zoltán voltak a konzulensei, akik még mindig nagy hatással vannak rá. Persze, a tanulás sosem ér véget: Farkas Gábor jelenleg a Comói Zongoraakadémia hallgatója, ahol kiváló zongoraművészek és professzorok mesterkurzusain vesz részt. Ebben azt tartja a legjobbnak, hogy rengeteg különféle perspektívát ismerhet meg, különböző egyéniséget láthat kibontakozni.

Az egyéniség, a saját hang elengethetetlen egy zongoraművész számára, ezt megtalálni sosem egyszerű feladat, hiszen nehéz elvonatkoztatni a nagy példaképektől. Farkas Gábort is mind a mai napig magával ragadja Cziffra György, Fischer Annie vagy Vladimir Horowitz játéka, de mind közül a legnagyobb hatású, az élő példakép, Vásáry Tamás. Ahogy ő meséli, mai napig ha gyakorol, az jár a fejében, Vásáry erre mit mondana.

Mikor kedvenc zeneszerzőkről esett szó, Farkas Gábor kiemelte Lisztet, akinek nem csak a zenéjét, hanem az örökké az újat kutató-kereső életszemléletét is közel érzi magához. Csodálattal beszélt Liszt letisztult, puritán, egyben rendkívül nagyvonalú muzsikájáról. Előadóként mindig örömmel merül el Chopin, Beethoven vagy éppen Bach világában, de egyszerű zenehallgatóként nem korlátozza magát a komolyzenére: szívesen hallgat jazzt vagy éppen régi francia sanzonokat. Hiszen Farkas Gábor hitvallása az, hogy ha az ember teljes látókörűen akar élni, azt akarja, hogy rálátása legyen a világra, mindent meg kell ismernie. Ahhoz, hogy eldönthesse, szeret valamit vagy sem, bele kell kóstolnia. Ha csak egy kicsit is.

Falucskai Violetta

Pierre-Laurent Aimard

„Nagyon szerencsés vagyok, hogy eljöhettem Kínába”

Idén ünnepeli a világ Liszt Ferenc magyar zongoraművész születésének 200. évfordulóját. A kínai Nemzeti Színház által ez alkalomból rendezett Liszt-bicentenáriumi ünnepi zongorakoncert-sorozat utolsó előadójaként fellépő zongoraművész, Pierre-Laurent Aimard november 27-én pompás zongoraestet adott a klasszikus zene kínai rajongóinak. Előadásával véget is ért a „Liszt-ünnep” elnevezésű zongorakoncert-sorozat.

Az 1957-ben Lyonban született Pierre-Laurent Aimard művészi életének első jelentős állomása az 1973-ban, 16 éves korában a Messiaen zenei versenyen elért első helyezés volt. A lyoni Nemzeti Zenei Konzervatóriumban és a párizsi Nemzeti Felsőfokú Zenei Konzervatóriumban tanult, és még csak 19 éves volt, amikor Pierre Boulez francia zeneszerző és karmester a Francia Kamarazenekar vezető zongoristájává választotta. Aimard minden évben több koncertet ad világhírű szimfonikus zenekarokkal és karmesterekkel, így például az elmúlt években a New York-i Carnegie Hallban, a Bécsi Zeneegylet Aranytermében a Berlini Filharmonikus Zenekarral, valamint a párizsi Nemzeti Operaház Zenekarával is volt közös koncertje. Nem meglepő, hogy munkásságát számtalan díjjal ismerték el.

A „Lisz-ünnep” koncertsorozat előadójeként, Aimard fontosnak tartotta a koncertet, különös gonddal készítette elő a repertoárt is.

„A programot Kínára szabtam, és csak itt fogom játszani ezeket a műveket. Úgy tudom, hogy itt nagy az érdeklődés az új dolgok iránt. Így a koncerten játszani fogok néhány klasszikus és néhány viszonylag modernebb darabot is, de mindegyik mű mérföldkőnek számít a zene történetében.”

Francia zenészként Claude Debussy és Pierre Boulez prelűdjei és szonátái természetes választásnak számítanak. Aimard mellékük Ligeti György három etűdjét és Liszt Ferenc b-moll zongoraszonátáját választotta ki. Mivel a három Ligeti-etűd első előadója éppen Aimard volt, ezért a kínai zenerajongók igazán szerencsések voltak, hogy ilyen avatott művésztől hallhatták ezeket a darabokat. Azt mondják, hogy maga Ligeti György is Aimard interpretációját kedvelte a legjobban.

„Ligeti György művei a magyar zene sokoldalúságát tükrözi. Zenéjének ereje, ritmusa, artikulációja, származása iránti mély érzelmei, a zenén keresztül folytatott kommunikáció – mindez együtt jelenik meg Ligeti zenéjében, kifejezve a zeneszerző üzenetét. Véleményem szerintem ezek az elemek tükrözik a magyar zene sokoldalúságát, és mindez különösen Ligeti késői stílusán érezhető a legtökéletesebben.”

A koncert legfontosabb része a második fele volt, ekkor Liszt-műveket adott elő Aimard. Korábban már néhányszor játszotta Liszt b-moll szonátáját a londoni és párizsi koncertjén, ahol rendkívül jó fogadtatásban részesült. És mi lehetne méltóbb a Liszt Ferenc emlékére tartott koncertsorozat végéhez, mint ezeket a műveket játszani Pekingben.

„Liszt csodálatos ember volt, érdeklődött a művészet, az irodalom, a különböző európai országok, az emberek és a különböző zenék iránt is.

Alkotómunkája során pedig felhasználta bőséges élettapasztalatait. Tehát zeneművei a maguk változatosságában megmutatják a kíváncsiságát a világ iránt, valamint tükrözik a műveltségét is.”

Mint a Kölni Egyetem és a párizsi Nemzeti Felsőfokú Zenei Konzervatórium professzora, Pierre-Laurent Aimard sok eredeti elképzeléssel rendelkezik a zenei oktatás területén. Fiatalkorában Yvonne Loriod volt a tanára a párizsi Nemzeti Zenei Konzervatóriumban. Az itt szerzett tapasztalatokért máig nagyon hálás az intézménynek. Aimard úgy véli, nagyon szerencsés volt, hogy lépésről lépésre került be a művészeti életbe, és tanára megismertette vele a világ különféle zenei formáit és stílusait. Hiszen nemcsak a klasszikus zenére összpontosítottak, hanem például észak-afrikai, indiai zenét is hallgattatott a fiatal Aimard-ral. Ennek köszönhetően jobban megismerte a zenét a tanulás során. Pierre-Laurent Aimard elmondta, hogy a konzervatóriumban töltött években nemcsak egy hangszeren tanult meg játszani, hanem teljes zenei oktatásban részesült.

Ma a világban rengeteg fiatal zongorista van, de Aimard kissé aggódva mondta róluk:

„Úgy vélem, hogy egyes zongoristák túl sokat koncerteznek fiatal korukban. Meggyőződésem, hogy ez nem hasznos a fiatal művészek művészi fejlődése szempontjából. Azt hiszem, a mai világban a fiatal művészeket túlságosan magával ragadja a showbusiness, ami nagyon káros a fiatalok egyéniségének. Egy másik probléma, hogy túl nagy hangsúlyt kap az előadói technika, és túl keveset a művészi megvalósítás. Ráadásul a kreatív és nyitott tanítási és tanulási hozzáállás helyett a jelenlegi oktatási módszer viszonylag konzervatív."

A mai Kínában sok-sok gyermek négy-öt éves korában kezd zongorázni tanulni, vagy más hangszeren játszani. Néhány gyerek őszintén szereti a zenét, mások pedig a szüleik beteljesületlen álmait valósítják meg. Amikor erről esett szó, Aimard mosolyogva azt mondta, hogy a világon mindenütt tapasztalható ez a jelenség.

„A szülőknek és a gyerekeknek meg kell érteniük, hogy nagyon jó dolog sikeres zenésznek lenni, de ezt csak kevesen érhetik el. Azonban száz más módon is szolgálhatják a zenével kapcsolatos ügyeket, és az is nagyszerű dolog. Szép és nemes tett, ha valaki zenei tudásával szolgálja a zene ügyét. A lényeg ugyanis a csodálatos a zene, ami harmóniát, humanizmust, nemességet és spiritualitást hordoz."

Egy cikk azt írta, hogy ez lesz Aimard első fellépése Kínában, de ez nem fedi a valóságot, minthogy 18 évvel ezelőtt Gansu tartományban, Sanghajban és Pekingben is tartott már koncerteket. A 90-es évek elején azonban teljesen más volt még Kína. Az az időszak már történelem, és 18 év tapasztalataival a háta mögött Aimard maga is más emberré vált. Így tulajdonképpen valóban elmondható, hogy ez az első fellépése Kínában.

„Ez tényleg lenyűgöző fejlődés, talán a leginkább figyelemre méltó fejlődés az utóbbi időben a világban, ezért nagyon szerencsés vagyok, hogy eljöhettem Kínába" – mondta Aimard. „Azt kell mondanom, hogy a két nappal ezelőtt Sanghajban tartott koncertem igazán meglepő volt számomra. Művészi pályafutásom egyik legnagyobb zenei élménye volt. A repertoárban régi és új számok is szerepeltek. Az új művek viszonylag ismeretlenek az itteni hallgatók számára. És a sanghaji közönség hatalmas kíváncsisággal és lelkesedéssel, rendkívül melegen üdvözölte az új számokat. Ez nagy öröm volt számomra és karrierem jövője számára is."

Ma Xiaolu

A klasszikus művekben keresi az emberséget

Interjú Vásáry Tamás zongoraművész-karmesterrel

Szerző: Qin Liang

Október 22-én volt Liszt Ferenc születésének 200. évfordulója. Aznap a kínai Nemzeti Színház által rendezett Liszt-bicentenáriumi ünnepi zongorakoncert-sorozaton Liszt Ferenc utódja, Vásáry Tamás magyar zongoraművész-karmester tartott koncertet. Arra a kérdésre, hogy egy ilyen fontos napon miért éppen Kínában tartott koncerttel emlékezik Liszt Ferencre, Vásáry ezt válaszolta: „Én úgy tekintek Kínára, mint a jövő országára. Európában és Amerikában egyre inkább csak az idős generáció megy hallgatni a hangversenyeket, Keleten viszont a fiatalok is."

Vásáry Tamás első alkalommal játszott a kínai Nemzeti Színházban. Szokatlan módon minden darab előadása előtt szólt néhány szót az előadandó műről és szerzőjéről.

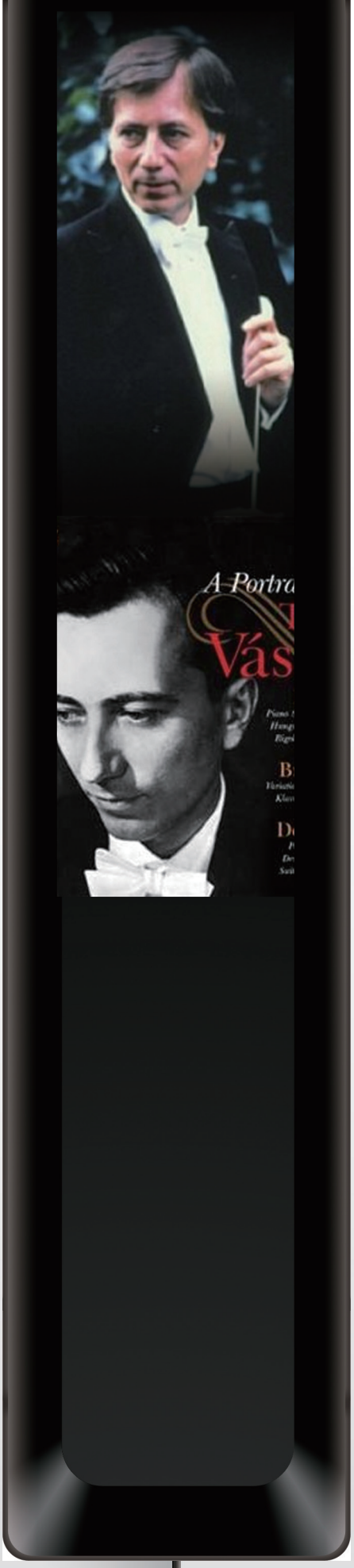
A koncert előtti napon készített interjúban a mester beszélt „A zongorán túl" című koncertsorozatáról, amelyen nemcsak játssza a klasszikus zongoraműveket, hanem a zeneszerzők életét és a művek hatását is bemutatja. Ilyen koncertet évente csak néhány alkalommal tart, pedig a közönség rendkívül szereti.

„Egyre többet csinálom ezt. Rájöttem, hogy a zenehallgatás milyen nehéz dolog. Ezért is van az, hogy a fiatalok elfordulnak tőle, mert nincs már szegényeknek energiája, annyit kell nekik tanulni. Tehát ha megnéz egy táncot, ott mindenki mozog; megnéz egy képet, azok a formák vannak, amelyeket az életben lát; olvas egy könyvet, azokat a szavakat használja, amelyeket a mindennapi életben. A zene nem! A zene elvont dolog, tehát nagyon-nagyon nehéz a komolyzene hallgatása. Amikor aztán már élvezi, akkor már persze nagyon nagy a jutalom érte, de odáig eljutni nem olyan könnyű. Ha eljönnek a koncertemre, ahol először is beszélnek, tehát nem kell folyamatosan zenét hallgatni. Tehát amíg beszélek, egy kicsit kikapcsolódnak, egy kicsit kipihenik magukat... Azonkívül a zenéről beszélek, a komponistákról, tehát a műveket is, a zeneszerzőket is közelebb hozom a hallgatókhoz. És mindig szoktam emberi dolgokról is beszélni, ami mindenkire vonatkozik. Ez meg azért érdekes a közönségnek, mert hoppá, hát ők nem is számítottak arra, hogy most itt egy zenész a pódiumon kezdjen el a mindennapi életről beszélni.

És azt láttam, hogy ezekről a dolgokról senki sem beszél. Szóval a legfontosabb dolgokról. Ma a gyerekek nem tanulnak az iskolában, csak azt tanulják, amit különben is meg tudnának tanulni, megnyomnának egy gombot, és az interneten megjelenik az információ. De az, hogy mi van az emberben, hogy tulajdonképpen minden bennünk van, és emellett sétál el mindenki, ezt nem veszik tudomásul. Hogy mibennünk milyen gazdagság van emberileg. Például azt mondta az egyik barátom: »Nekem a klasszikus zene azért nagy dolog, mert azon keresztül tudtam meg, hogy mi minden van bennem. Mert reagálok olyan dolgokra, amiket nem is tudtam, hogy megvan bennem.« Egyszerűen azt éreztem, hogy a közönségnek annyira kell ez. Egy héttel ezelőtt jutott eszembe, miért ne beszéljek én itt? Kínaiul nem tudok ugyan, de valakit megkérek, hogy tolmácsoljon!" – mondta Vásáry.

Mielőtt teljesen elült volna a nézőtéren a zaj, a színpadon már megszólalt a zongora. Néhány hang elég volt a közönség lecsendesítéséhez.

Vásáry először Beethoven Holdfény szonatáját játszotta. Csendesen, elegánsan adott elő, testtével nem hangsúlyozta túl az érzéseket, ugyanakkor pontosan fejezte ki a darab lényegét.
Vásáry Tamás már gyerekkorában híres lett, 8 évesen lépett fel először szülővárosában, Debrecenben. 14 évesen megnyerte a Liszt Ferenc zongoraverseny első díját. Vásáry diplomáját a Liszt

Ferenc Zeneakadémián szerezte, majd Kodály Zoltán mellett lett asszisztens. Vásáry Tamás fiatal korában többször kapott díjat nemzetközi zenei versenyeken. 25 éves korától kezdve folyamatosan lép fel a világ legfontosabb zenei központjaiban. Vásáry sok népszerű albumot vett fel, és több világhírű szimfonikus zenekarnál volt karmester és zenei igazgató.

A klasszikus zenével kapcsolatban az alábbiakat mondta: „Egy ilyen hatalmas nemzet, ennyi ember, akik most odafordulnak ehhez a kultúrához és ehhez a művészethez, amit én úgy tekintek, hogy nem a kultúra nyer vele, hanem ez a sok-sok millió ember, valami olyan gazdagsággal lesz gazdagabb, amit nem tudna megszerezni másképpen. Nekem a művészetek, a klasszikus zene elsősorban azt jelenti, hogy valami olyan örömet tud szerezni, ami által mindenki elfelejti a bajait. A klasszikus zene olyan, mint a klasszikus irodalom, ha olvasod, akkor az tőled is energiát vesz el, de aztán többet kapsz belőle. Hatalmas lehetőség, hogy amit a művészetek és a zene tud adni az embereknek, az most egyszeriben ilyen piacot talál, mint a kínai. Tehát ennyi emberhez lehet elvinni a zenét. Ez mindennél fontosabb. Hogy még egy Liszt-esttel több legyen Magyarországon, vagy akár Párizsban, az nem olyan fontos, mint az, hogy Pekingben legyen."

A Holdfény szonáta után Chopin-szonáta és Kodály Marosszéki táncok című műve következett. Vásáry ezekben még

jobban bemutatta tehetségét, és tanújelét adta, hogy milyen mélyen érti a művészetet. A mester kezei a billentyűkön gyorsan mozogtak, nagyszerű technikával adott elő. A dallam a zeneszerző vidámságáról és szomorúságáról mesélt, ami meghatotta a hallgatókat. Néha nem is tudtunk figyelni a darabok tökéletességére, mert már előtte meghatódtunk a zeneszerző őszinteséget szerető és jószívűséget dicsérő lelkét érezve.

Az utóbbi években Vásáry életének nagy részét a vezénylés tölti ki, és ritkábban ad zongorakoncertet. 2000-ben már azt gondolta, hogy többé maximum egy koncertet tart évente. Viszont éppen abban az évben másodszor is megházasodott, és a felesége lelkesedése ismét visszavezette a zongorához. Szerencse, hogy így történt, hiszen most élvezhetjük a zongorajátékát.

A kontert utolsó darabjaként a Norma-reminiszcenciák hangzottak fel. A közönség lelkes tapssal ünnepelte az előadást. Liszt műveivel kapcsolatban Vásáry ezeket mondta: „Liszt zenéje nagyon vitatott, sok ember nem szereti. Elsősorban szerintem az előadók hibájából. Mivel Liszt zongoraműveiben annyi virtuozitás van, sokan tényleg úgy játsszák, mint egy sporttejesítményt, minél gyorsabban minél erősebben. Pedig nem erről van szó, mert Liszt óriási nagy költő volt, és a költészet borzasztóan érdekelte. Tehát ez a virtuozitás az, amit nagyon sok ember kicsit félreért. Például az operafantáziáiban is. Ő az operát hallotta, egyszeri hallásra megjegyezte a nagy részét az operának, és akkor csinált belőle fantáziát, és zongorázta magának és aztán a közönségének is. Másik kérdés pedig az, hogy Liszt több mint 2000 művet írt. Na most abból a 2000 műből, hát el lehet gondolni, az az életmód, amit ő élt, utazott, koncertezett, gyakorolt, tanított, dirigált, Weimarban ő mutatta be Wagner műveit először, mint karmester. Tehát olyan hihetetlen aktivitása volt, amellett közben 2000 művet írni … Természetesen abból a 2000 műből vannak valóban kicsit felületesen odadobott művek is. Meg aztán nagyon sok műve van, ami már annyira a jövőbe mutat, hogy aki szereti a romantikusokat, Schumannt, Chopint, annak nem tetszik, mert túl modern."

Lisztet, az embert Vásáry így értékelte: „Liszt hihetetlen jó ember volt, és nagyon nagylelkű is. Rengeteg mindenkinek segített. Nagyon sokan nem szeretik emberként, mert túl sikeres volt. És amellett, hogy ilyen hihetetlen zseni volt, ilyen sikereket ért el az életben, mint művész, ugyanakkor nagyon jóképű férfi volt. És valahogy az emberek úgy érzik, hogy ha legalább ezzel a hihetetlen zseniálitással éhen halt volna egy padlásszobában, hát akkor megbocsátanák neki, de nem halt éhen, hanem sikeres volt élete végéig, az megint más, hogy nem volt boldog."

Vásáry Tamás 78 évesen is jelen van a világ zenei színpadán. Nemsokára befejezi több mint 2000 oldalas önéletrajzát, ugyanakkor verseket is ír. Emellett még több operát szeretne dirigálni. A bőséges energiájáról Vásáry elmondta: „Könnyebb most, mint amikor 20 éves voltam. És ez azért van, mert jógázom. 1958 óta rendszeresen jógázom, és tulajdonképpen most sokkal több az energiám, és a bíróképességem, mint amikor 20 éves voltam. De hát ezt a jógának köszönhetem elsősorban."

Leslie Howard

Az általános erkölcsi állapotot mindenütt a kultúra határozza meg

Olvastam Önről, hogy 2 éves korában már figyelmeztette az óvodában az óvónőt, hogy melléütött a zongorán.

Igen, így volt. Az óvodában 6 év alatti gyerekek voltak, énekelgettünk, történeteket meséltünk. A tanárnő pedig próbált elzongorázni egy dalt, amit el kellett énekelnünk. Csakhogy a bal kezével nem igazán tudott mit kezdeni, úgyhogy hallás után megmutattam neki, hogy kellene.

Két kézzel?

Igen, persze. Attól kezdve már gyakran kérték, hogy én kísérjem zongorán a többi gyereket.

Elképesztő. Hiszen Ön még csak 2 éves volt. Ezután érdekelne, hogy mikor kezdett zongorázni tanulni!

Hivatalosan 4 éves koromban, és nem is élveztem túlságosan, hiszen én addig a fülem után játszottam. Amit hallottam, azt le is tudtam játszani.

Tehát nem is volt szüksége kottára.

Nos, eleinte nem, de nem sokkal később azért már használtam. Ami persze azt is jelentette, hogy lassabban tanultam, és kevésbé élveztem a zenét. Ez az időszak úgy 6 hónapig tartott, de nekem egy évnek tűnt. Szerintem semmi rossz nincs abban, ha valaki nem kottából, hanem a füle után tanul meg egy darabot, hiszen egyúttal megtanul improvizálni is. Valamikor régen egyébként ez volt a normális. Beethoven idejében mindenkinek tudni kellett improvizálni is. Olyannyira, hogy akkoriban ezt tekintették az előadások csúcspontjának. Nem a legjobb szonáta előadását, nem a legjobb variációkat, hanem a legjobb improvizációt, amit ott és akkor talált ki az előadó. Ma viszont már alig valaki tanul a klasszikus zenében improvizációt. Mi több, a fiatalok nem is érdeklődnek iránta. Én ugyan nem tanítok rendszeresen, viszont tartok mesterkurzusokat, ahol arra szoktam kérni a hallgatóimat, hogy üljenek le a zongorához, és játsszanak valamit, de például játsszák más hangnemben. Legtöbbször fogalmuk sincs, hogyan kezdjenek hozzá. Ez pedig régen nem így volt. Mert mi történt volna, ha például egy gyülekezetben megkérik az orgonistát, hogy játsszon más hangnemben, hogy a hívők is vele tudjanak énekelni, de az orgonista képtelen lett volna erre?! De mondok más példát is. Ha valaki egy énekest kísér, de az énekes a koncert napján nem érzi tökéletesen magát. Énekelni ugyan tud, de szeretné egy hangnemmel alacsonyabban előadni a dalokat. Akkor a kísérőnek 90 percen át „rossz” hangnemben kell őt kísérnie! A legjobb zongorakísérők természetesen meg is tudják ezt csinálni. De a koncertező zongoristák általában nincsenek ennek a képességnek a birtokában.

De hiszen ez nehéz feladat, gondolom nem is mindenki képes rá.

Én viszont azt hiszem, hogy a legtöbben képesek lennének rá. Csakhogy ez nem szükséges az előrelépéshez. Tudja hogyan működik manapság ez, aki előre akar jutni, annak követnie kell a szabályokat. A szabályokat, amelyek szerint a kottát kell lejátszani. Hiszen ezt nézik a vizsgákon és a versenyeken is.

Eddig még csak a zongoráról beszéltünk. de amennyire én tudom, Ön oboázni is tanult, ráadásul nagyon is tehetséges volt azon a hangszeren is. Végül miért döntött a zongora mellett?

Egész életemben zongoráztam, de úgy gondolom, hogy mindenkinek, aki billentyűs hangszeren tanul, meg kell ismerkednie egy más típusú hangszerrel is. Mint ahogy mindenkinek kellene kamarazenét is tanulnia. Az oboa pedig egyszerűen megtetszett, és úgy gondoltam, megtanulok rajta játszani.

Idén van Liszt Ferenc születésének 200. évfordulója. A pekingi Nemzeti Nagyszínházban (NCPA) ebből az alkalomból koncertsorozatot rendeznek, amelynek Ön is az egyik előadóművésze. Röviden ismertetné koncertprogramját?

A koncert nem kizárólag Liszt-művekből áll. Például a Liszt zenéjére legnagyobb hatást tett zeneszerzővel, Beethovennel kezdődik. Liszt először 11 évesen, Bécsben találkozott Beethovennel. Liszt akkoriban nagyon szerette Bachot, akinek valamennyi prelűdjét és fúgáját megtanulta. Mind a 48-at! Amikor Beethoven megkérdezte Liszttől, hogy mit adna neki elő Bachtól, a fiatal Liszt azt felelte, hogy bármit a 48 prelűdből és fúgából. Beethoven le volt nyűgözve, hiszen még ő sem ismerte valamennyi említett művet. Homlokon csókolta a fiatal Lisztet, aki egész életében nem felejtette el a történteket.

Első számként tehát variációkat játszom Beethoven harmadik szimfóniájának befejező témájára. Azt hiszem, a koncert nyitódarabjának éppen megfelelő lesz. Ezután jön Rahmanyinov második zongoraszonátája. Rachmaninov ugyan soha nem találkozott Liszttel, hiszen még gyerek volt, mikor Liszt meghalt. De Rahmanyinov unokabátyja, Alexander Ziloti Liszt tanítványa volt, és szerintem maga Rahmanyinov is a legjobb Liszt-interpretátorok közé tartozott, kár, hogy csak kevés olyan felvétel maradt fenn, amelyen Rahmanyinov Liszt-műveket zongorázik.

A koncert második fele viszont már teljes egészében Liszté. Weimarban volt egy kézirat, amelyet én raktam végül össze, és amelyben az 1840-es évek népszerű spanyol dalainak feldolgozásai voltak. Liszt 1844-ben és 1845-ben járt előadókörúton Spanyolországban és Portugáliában. Szerintem a weimari kéziratban levő darabokból is adott elő a koncertjein. Egyébként 1846-ban ki akarta adni a kéziratot, mégpedig II. Izabella spanyol királynőnek ajánlva, végül azonban, ki tudja miért, a kiadás nem valósult meg, és Liszt sem játszotta többé a műveket. A kézirat akkor került Weimarba, amikor Liszt ott volt karmester. Végül 2009-ben adta ki a londoni Liszt Society, amelynek történetesen én vagyok az elnöke.

A közvetkező darabot Liszt 1843-ban Berlinben legalább három alkalommal előadta. Két Mozart-opera témájára írt fantáziáról van szó. Leginkább a Figaro házassága, de van benne a Don Giovanniból is. A Mozart-fantázia Liszt koncertjein nagy siker volt, ki is akarta adni, de aztán ennek a kiadása sem va

lósult meg. Ha jól emlékszem, először csak 1991-ben publikálták.

Ezek szerint ezek a darabok újak lesznek a közönségnek?

Azt hiszem, itt Pekingben ezek újnak számítanak, nem hinném, hogy bármelyik is felhangzott volna már pekingi koncerten.

Miért választott ilyen kevésbé ismert darabokat Liszttől?

Azért, mert úgy gondoltam, hogy a kínai közönségnek tetszeni fog. Korábbi koncertjeimen úgy találtam, hogy ezek nagyon is népszerű darabok. Nem ismerik ugyan máshol sem őket, de a dallam azonnal megmarad mindenkiben. Ezért szerintem pontosan olyan közönségnek való, amely amúgy sem ismer igazán sok mindent Lisztől, talán csak a nagy klasszikus műveket. Egyébként Liszt 1400 zongoradarabot komponált. Egy átlagos kínai zongorázni tanuló diák ebből jó esetben 20-at játszik.

Ha már itt tartunk, volt Önnek kínai tanítványa is?

Pekingben és Sanghajban is tartottam mesterkurzust, és a legérdekesebb kínai tanítványom Sanghajban volt. Nünü néven ismert, és még most is csak 14 éves, de én akkor hallottam először játszani, amikor 7 éves volt. Jelenleg Bostonban tanul, és ha továbbra is így halad, akkor az egyik legnagyobb kínai művész válhat belőle.

Szeretne valamit mondani Liszt zenéjéről magyar hallgatóink számára?

A magyarok az utóbbi időben nagy figyelmet szentelnek legismertebb zeneszerzőjüknek. Az elmúlt 40 évben ha lassan is, de folyamatosan készült Liszt összes műveinek kiadása. Sajnos Magyarországon soha nincsen elég pénz. Még az a zeneművészeti egyetem is rendkívül súlyos pénzügyi gondokkal küzd, amely Liszt Ferenc nevét viseli. Ugyanakkor számos tehetséges magyar szentelte magát Lisztnek, az Országos Széchényi Könyvtárban pedig csodálatosan gondoskodnak Liszt kéziratairól.

Azt szeretném, ha a politikusok jobban megértenék, mennyire fontos a kultúra minden ország számára, még akkor is, ha nem mindenki vesz benne részt. Az általános erkölcsi állapotot mindenütt a kultúra határozza meg, nem pedig a politika és nem is a gazdaság. Ha visszatekintünk a nagy civilizációkra, nem a GDP-jükre vagy az életszínvonalukra emlékezünk, hanem a művészetükre. Kína esetében is így van ez. Különösen a külföldieknek Kínát azok a dolgok jelentik, amelyeket az emberek a saját kezükkel készítettek, a festmények, az építmények, a zene. Talán több figyelmet kellene fordítani a hagyományos kínai zenére is. Sokan tanulnak Kínában nyugati zenét, de úgy látom, hogy a kínai zenét elhanyagolják. Pedig a hagyományos kínai zene rendkívül fontos.

Ma Xiaolu, Hajnal László

Sun Yingdi

Kína új klasszikus zenei sztárja

2005 áprilisában Sun Yingdi Hollandiába repült, ahol a 7. Liszt Ferenc Nemzetközi Zongoraversenyen első díjat szerzett. Sun Yingdi kiváló fiatal kínai zongoraművésszel a Kínai Nemzetközi Rádióban készült interjú.

Az egész világon tudják, hogy Liszt Ferenc Magyarország történetének egyik legkiválóbb zongoristája és zeneszerzője volt, aki arról is nevezetes, hogy nagyon nehéz a műveit tolmácsolni. Sun Yingdi 25 évesen Liszt Ferenc műveit adta elő Hollandiában, ahol a 7. Liszt Ferenc Nemzetközi Zongoraversenyen első helyet szerzett. Eddig ő az egyetlen kínai zongoraművész, aki ilyen magas rangú díjat kapott.

„Tulajdonképpen azt lehet mondani, hogy a versenyzés képtelen választás volt számomra. Arra gondolok, hogy nagyon normális családban születtem Kínában, szüleim nem foglalkoznak zenével, de nekem számtalan álmom volt, és nagyon szerettem volna, ha a többiek megismernek engem, és megismerik álmaimat. Ehhez a versenyen át vezetett az egyetlen út. Korábban már volt sok lehetőségem, hogy versenyen vegyek részt, de akkor még ezt nem nagyon akartam. A tanárom emiatt aggódott is, mert szerinte a tehetséges embereknek versenyeken kell részt venniük és jó eredményeket kell elérniük. Én azonban úgy gondolom, hogy a művészet nem sport. Persze végül mégis elindultam a hollandiai zongoraversenyen, és szerencsére jelentős eredményt értem el. Azt azért el szeretném mondani, hogy ha akkor nem szerzek első díjat, az nem jelentette volna, hogy rosszul játszom. Rengeteget gyakoroltam, sokkal többet a többieknél."

Sun Yingdi legfontosabb elve, hogy tiszteletben tartja a művek szerzőit, ugyanakkor magukat a műveket is. Az emberek mindig mondják, hogy egy jó művésznek saját jellemre, saját stílusra van szüksége, hogy könnyedén megkülönböztethető legyen más művészektől, és mindenki felismerje. De ez azzal jár, hogy számos művész elfelejti a zeneszerzők gondolatait. Szerencsére a verseny bírái erről ugyanúgy gondolkodtak, mint Sun Yingdi, és méltányolták a stílusát. Sun Yingdi szerint ezért szerzett első díjat a versenyen.

Persze a zsüriben olyanok is vannak, akiket lepénzelnek, és akik ezért rosszabb képességű versenyzőket díjaznak. Ez azért lehetséges, mert a zsürorok tudják, hogy mindenki, aki zongorázik, aki rengeteg munkát fektetett a zongorázásba, az első díjat szeretne kapni. Sun Yingdi szerint ez a gyakorlat nagyon rossz hatással van az igazi művészet fejlődésére. A művészet fejlődéséhez az kell, hogy folyamatosan új emberek és új gondolatok bukkanjanak fel. A kiváltságok veszélyeztetik a művészet fejlődését.
2011-ben van Liszt Ferenc születésének 200. évfordulója. Ebből az alkalomból a kínai Nemzeti Operaház Liszt műveiből koncertsorozatot rendez. Sok népszerű és kiváló kínai és külföldi zongoraművész érkezett Pekingbe koncertet adni. Sun Yingdi a negyedik zongoraművész volt, és úgy döntött, hogy az operaház kis előadótermében játszik.

„Nem az előadóterem nagysága a legfontosabb a zene szempontjából, a hangulat ennél fontosabb az előadó és a néző számára is. Európában és az Egyesült Államokban a kis előadótermek mindig nagyon népszerűek voltak, hiszen ezekben az előadók és a nézők között nagyon közeli kapcsolat alakulhat ki. Például voltak olyan Liszt-koncertek, amelyeken az emberek körben álltak vagy Liszt mellett ültek. Liszt Ferenc és a nézők is nagyon élvezték az ilyen koncerteket."

Sun Yingdi számtalan könyvet olvasott a történelemről és a klasszikus zenéről, hogy jobban megismerje az általa játszott műveket, valamint azt a hátteret, amelyben a művek születtek. Liszt Ferencről is sok cikket és könyvet olvasott.

Sun Yingdi elmondta, hogy Magyarország művészeti területen hatalmas ország, nemcsak Liszt Ferenc, hanem Bartók Béla és Kodály Zoltán is nagyon fontos szerepet töltött be a klasszikus zene fejlődésében. Sokszor járt Budapesten, és szerinte Budapest a világ legszebb városainak egyike. Az elmúlt években Magyarország sokat fejlődött, Sun Yingdi reméli, hogy a jövőben még több magyar művésszel dolgozhat együtt, ugyanakkor tanulhatnak is egymástól.

Zhang Hui

Chen Sa

1994-ben megnyerte a Kínai Nemzetközi Zongoraversenyt,
2000-ben a Nemzetközi Chopin Zongoraverseny negyedik helyén végzett

Chen Sa 1979-ben született Chongqing-ban. Nem véletlen, hogy a másik nagy tehetség, Li Yundi is ugyanebben a városban látta meg a napvilágot. A két zseniális zongorista, Dan Zhaoyi, a szecsuani zeneiskola zongoratanárának tanítványa. Chen Sa 7 éves korában kezdett zongorázni, és 9 éves volt, amikor Dan Zhaoyi mellé került. Több zongoraversenyen is bizonyította tehetségét. 1994-ben az akkor 15 éves Chen Sa első díjat nyert az első kínai nemzetközi zongoraverseny ifjúsági versenyén. Jiang Zemin kínai államelnök, aki nagyon szeret zongorázni, a verseny után fogadta Chen Sát és tanárát, Dan Zhaoyit.

A nagy hazai siker után Chen Sa több nemzetközi zongoraversenyen képviselte Kínát. Két évvel később Nagy-Britanniában a leedsi nemzetközi zongoraverseny döntőjében a negyedik helyen végzett, és ennek köszönhetően megkapta a Guildhall School of Music and Drama ösztöndíját, tanára Joan Havill lett. Itt szerzett mesterfokozatot. A 2000-es Chopin Nemzetközi Zongoraversenyen 4. helyezést ért el. Fu Cong, híres külföldön élő kínai zongorista közbenjárására a Hochschule für Musik und Theater tanárának, Arie Vardinak a tanítványa lett. 2005-ben az amerikai Van Cliburn Nemzetközi Zongoraversenyen harmadik helyen végzett. Jelenleg Németországban él.

Chen Sa inkább nemzetközi szinten ismert. New Yorkban, Washingtonban, Londonban, Varsóban, Berlinben, Milanóban, Tokióban is fellépett. 2008-ban a budapesti Művészetek Palotájában volt közös fellépése a touloni zenekarral. Természetesen hazájában, Kínában is számtalanszor lépett színpadra. Többször játszott a Pekingi Nemzetközi Zenei Fesztiválon, és 2006-ban a Kínai Állami Zenekar meghívására egyesült államokbeli koncertkörúton vett részt.

Chen Sa Chopin és alkotásainak nagy rajongója, Chopin stílusának továbbörökítője. Zenekritikusok szerint ma ő a Chopin-művek első számú mestere. Első albumának címe: „Chopin Impression". Chen Sa egyszer úgy fogalmazott, hogy Chopinre barátjaként tekint. Gyermekkorától kezdve szereti Chopin alkotásait. Pályafutása szorosan kötődik Chopin nevéhez. 2000-ben díjat nyert a Chopin Nemzetközi Zongoraversenyen. Öt évvel később Chen Sa a Van Cliburn Nemzetközi Zongoraversenyen szintén egy Chopin-darabot adott elő (Piano Sonata No. 3), és végül a harmadik helyen végzett. Joseph Kalichstein, a zsűri egyik tagja Chen Sa remek előadását méltatta. „Még sohasem hallottam, hogy valaki ilyen szépen játszik Chopint" - mondta. Önálló est-

jein is szívesen tűz műsorra Chopin műveiből. Talán úgy van, ahogy tanára, Arie Vardi fogalmazott. Szerinte a kínai zongorista természete közel áll Chopinéhez, ezért helyén való volt, hogy Chopin művein nevelkedett. Eddig összesen négy albuma jelent meg. Az utolsó a „Chopin Collection" címet kapta, és a holland PentaTone Classics gondozásában jelent meg. A PentaTone régóta szeretett volna kiadni Chopin-műveket egy kínai zongorista előadásában. 2007-ben figyeltek fel Chen Sára. Ám még vártak a döntéssel, és több híres karmestertől kértek tanácsot. Szinte minden megkérdezett karmester kedvezően nyilatkozott Chen Sáról. A PentaTone hároméves szerződést kötött Chen Sával, és kiadta a „Chopin Collection"-t. 2010. október 12-én a Pekingi Nemzetközi Zenefesztiválon a lengyel nagykövetség „Chopin-útlevelet" adott Chen Sának. Eddig csupán 80 művészt ért ez a megtiszteltetés a nagy zongorista születésének 200. évfordulója alkalmából, közülük is csupán egy kínai művészt.

Az utóbbi években Chen Sa kínai pályafutására helyezte a hangsúlyt, hiszen a kínaiak is egyre inkább érdeklődnek a klasszikus zene iránt, kezd megélénkülni a komolyzenei piac. Idén Chen Sa két hegedűssel, Ning Fenggal és Yang Menggel zenekart alapított, és ezzel pályafutása újabb fordulatot vett.

Zhang Haochen
fiatal kínai zongorista

2007-ben Zhang Haochen, mindössze 17 évesen megnyerte a 4. Pekingi Nemzetközi Zongoraversenyt.

Zhang Haochen 5 éves korától lépett fel Sanghajban, sokak szerint zongorista zseni. Előadásmódja hatalmas szenzáció volt a klasszikus zene világában, mert nagyon jó zongoratanárai voltak, ugyanakkar számtalan könyvet is olvasott, ezért magas szintű az elméleti képzettsége is. Li Yundi híres fiatal zongorista tanára, Dan Zhaoyi kiváló kínai zongorista volt Zhang Haochen zongoratanára. Jelenlegi amerikai zongoratanára egyúttal Lang Lang kiváló kínai zongorista tanára is.

Zhang Haochen Sanghajban született, 3 évesen kezdett édesanyja segítségével zongorázni tanulni. A Shenzheni Művészeti Iskolába járt, amely nagyon híres művészeti iskola a gyerekek számára. Ugyanekkor lett Dan Zhaoyi diákja. Öt évig tanult a Shenzheni Művészeti Iskolában. Ez idő alatt a 4. Csajkovszkij Nemzetközi Gyermek Zongoraversenyen első helyet ért el, az 5. Ázsiai Chopin Nemzetközi Zongoraversenyen aranyérmet nyert, emellett részt vett a 49. Nemzetközi Chopin Zenei Fesztiválon Lengyelországban. 5 év alatt már számtalan díjat nyert.

2005 márciusában Zhao Haochen részt vett az amerikai Curtis Zeneművészeti Akadémia felvételi vizsgáján, ahol a 115 diák közül a legjobb eredményt érte el. Ezzel ő lett az egyetlen kínai diák a Curtis Zeneművészeti Akadémián 2005-ben. Gray Graffman kiváló amerikai zongoraművésznek, az akadémia rektorának a diákja lett.

2005 augusztusának közepén a 14 éves Zhang Haochen édesanyjával az Egyesült Államokba költözött.

Bár 40 ezer dolláros ösztöndíjat kapott a Curtis Zeneművészeti Akadémiától, de nem volt könnyű az élete Zhao Haochennek és édesanyjának. Csak a lakásbérlet több mint 7 ezer dollár volt minden tanévben. Ezért fél év után Haochen édesanyja úgy döntött, hogy hazatér, hogy pénzt gyűjtsön. Zhao Haochen négy hónapig egyedül maradt az Egyesült Államokban. A magányos Zhang Haochen sokkal többet gyakorolt a zongorán, mint korábban. Gray Graffman, aki már számtalan zseniális zongoristát látott, azt mondta, hogy Zhang Haochen a legkiválóbb zongorazseni a világon.

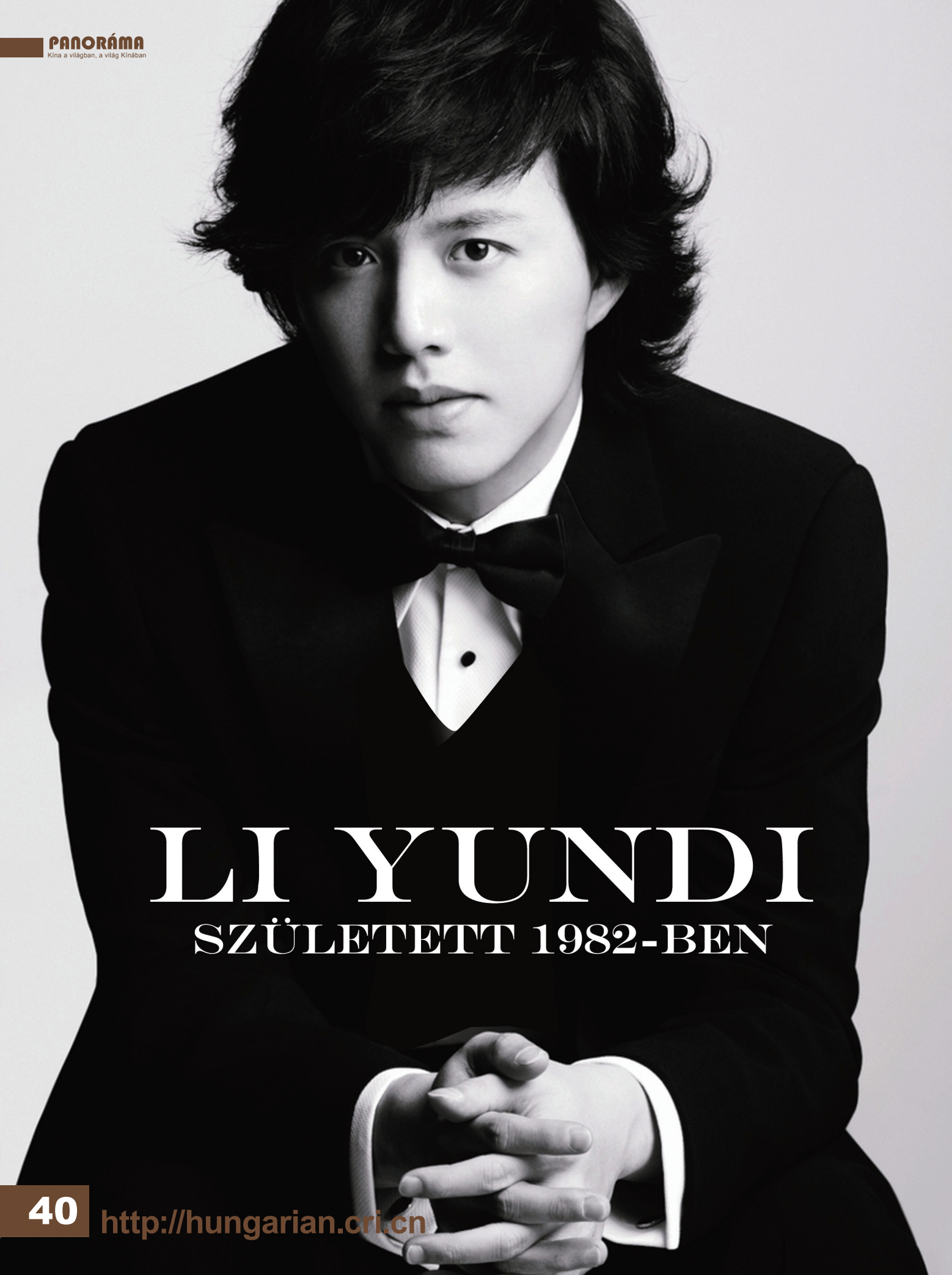
Zhang Haochen azt mondta, hogy a Shenzheni Művészeti Iskola és Dan Zhaoyi tanára nagyon fontos maga és művészete számára is. Dan Zhaoyi sokat követelt tőle, és teljesen megváltoztatta a zongoratechnikáját. Gray Graffman professzor a másik legfontosabb tanára, akitől Zhang Haochen jobban megismerhette a zongoradarabokat.

Zhang Haochen eddig Franciaországban, Németországban, Japánban, Lengyelországban, Kanadában, az Egyesült Államokban és Egyiptomban lépett fel koncerten. Mindenütt hatalmas sikert aratott a közönség és a kritikusok körében egyaránt.

A zongorázáson kívül Zhang Haochen még szorgalmasan tanul az iskolában is. Általános és középiskolájában sokszor kapott ösztöndíjat kiváló tanulmányi eredménye miatt.

Minden tanára elmondta Zhang Haochenről, hogy nagyon jó az emlékezőtehetsége. Rachmaninov harmadik zongoraversenye a világ egyik legnehezebb zongoradarabja. Zhang Haochen azonban négy nap alatt megtanulta. Erre még Gray Graffman is azt mondta, hogy lehetetlen dolog ugyan, de ha mégis van a világon olyan ember, aki ezt képes megtenni, akkor az csakis Zhang Haochen lehet.
Gray Graffman irányításával Zhang Haochen 9 hónapon belül számtalan zongoraművet tanult meg. Kiváló zongorista lett Kínában és a világon is.

Az idei évben a Kínai Nemzeti Operaházban Liszt Ferenc emlékére zongoraművekből előadássorozatot rendeztek. Zhang Haochen ezen a harmadik fellépő zongorista volt.

LI YUNDI

SZÜLETETT 1982-BEN

Li Yundi, a kínai Chopin

Li Yundi neves kínai zongorista. 2000-ben első lett a Varsói Nemzetközi Chopin Zongoraversenyen. A romanticizmus zongorista továbbhagyományozójának is nevezik. Kínában, sőt Ázsiában is jól ismert Li Yundi neve. Nagy zenei és kulturális sikereket ért el, új fejezetet nyitott a klasszikus zene előadásának történetében, és jelentős befolyással van a fiatalokra. 2007-ben beválasztották a tíz leghíresebb fiatal kínai példakép közé. A legendás mese alapján készített *Új romanticizmus* című filmet sugározta a CCTV, a japán NHK, az amerikai PBS televízió és a mozik is szerte a világban.

Li Yundi 1982. október 7-én született Chongqingban, han nemzetiségű. Már gyerekkorában beleszeretett a zenébe, és rögtön megmutatkozott kivételes zenei képessége. 4 éves korában kezdett harmonikán tanulni, 7 éves korában pedig zongorán. Az első fontos zenetanára Wu Yong volt. 9 éves korában Dan Shaoyi professzor diákja lett. 1994-ben a Szecsuani Zeneiskola, egy évre rá pedig a Shenzheni Művészeti Iskola növendéke lett. 2001-ben a Hannoveri Zene- és Színművészeti Főiskolán tanult.

2000-ben Li Yundi megnyert egy nemzetközi Chopin zongoraversenyt. Előadásmódja hatalmas szenzáció volt a klasszikus zene világában, azonnal a világ komolyzenei életének fókuszába került a 18 éves zongorista, már csak azért is, mert a zongoraverseny történetében Li Yundi volt a legfiatalabb első helyezett. Ő volt az első kínai zongorista, akinek a Wall Street Journalban és a japán AERA magazin címoldalán fotója jelent meg, akinek viaszfigurája a londoni Madame Tussaud Panoptikumban is megtalálható, és aki a Berlini Filharmonikusokkal és Ozava Szeidzsi karmesterrel is együtt dolgozott.

2001-ben Li Yundi Németországban, a Hannoveri Zene- és Színművészeti Főiskolán tanult, és még ugyanabban az évben szerződést kötött a világ egyik leghíresebb zenei kiadójával, a Deutsche Grammophonnal. Ezután 5 klasszikus zenei albumot adott ki.

2002-ben a második CD-je, a „Li Yundi – Liszt" című albuma több kínai és nemzetközi díjat kapott. Németországban a legjobb klasszikus szólóalbum lett, Hollandiában pedig megkapta az Edison klasszikus zenei díjat.

Li Yundi 2001 óta koncertezik. A világ több mint 20 országában, 200 városban lépett fel, gyakran dolgozik együtt világhírű zenekarokkal és karmesterekkel, például a Budapesti Fesztiválzenekarral, a Berlini Filharmonikusokkal, a Chicagói Szimfonikus Zenekarral, a Philadelphiai Szimfonikus Zenekarral, a Szentpétervári Filharmonikusokkal.

A nyugati országokban Li Yundit a romantikus zongoratechnika továbbhagyományozójának nevezik, Marisa Borini, Martha Argerich, Krystian Zimerman és más világhírű zongoristákkal emlegetik együtt. Li Yundi ma már a kevés világhírű keleti zongoristák egyike.

2007-ben Li Yundi a Berlini Filharmonikusokkal egymás utáni három estén adott hangversenyt. A jegyeket rögtön szétkapkodták. Mindhárom estén Prokofjev hetedik zongoraszonátáját játszották. A mű a zongorairodalom legnehezebb alkotása, Li Yundi azonban nagy sikert aratott interpretációjával. Albrecht Mayer, a zenekar egyik tagja azt mondta, hogy Li Yundi a legtehetségesebb fiatal zongorista, akivel a Berlini Filharmonikusok valaha is dolgoztak. A híres japán karmester, Ozava Szeidzsi a zenekar minden tagjával együtt tapsolt Li Yundi remek előadásának.

Ebben az évben Li Yundi már az EMI kiadóval áll szerződésben. 2010-ben a Chopin noktürnjeinek gyűjteményét jelentette meg Chopin születésnapjára.

Li Yundi tehetségét mindenütt a világban elismerik. A The New York Times szigorú zenekritikusa Li Yundit gyakorlott, pompás előadónak, érzékeny zongoraművésznek nevezte. Li Yundi megjelent a The Wall Street Journal című lap címlapján is, a róla szóló cikkben pedig a komolyzenei világ rocksztárjának nevezték.

Számos zenei díjat nyert, több világhírű márkát reklámozott és a kínai Shenzhen város „arcává" vált.

Li Yundi nemcsak a komolyzene és a kultúra területén eredményes, hanem nagy figyelmet fordít a jótékonyságra is. 2007-ben Shenzhen város fiataljainak képviselőjeként kezdeményezte, hogy aki tud, jótékonykodjon, ő maga is tartott természetesen jótékony célú koncerteket.

2008-ban a német külügyminisztérium felkérte, hogy szóvivőként vegyen részt a kínai-német kulturális és művészeti cserekapcsolatokon.

Az utóbbi években Li Yundi tanítani kezdett. 2007-ben a Hongkongi Művészeti Főiskola zongoraszakának vendégprofesszora lett. Ő a főiskola legfiatalabb professzora.

CRI CIBN
Kínai Nemzetközi Rádió Magyar Szerkesztőség
Shijingshanlu Str. 16A Peking 100040 CHINA

http://hungarian.cri.cn